

V proizvodnji je lamelirani program

O »L« programu smo že pisali v majski številki Glasila in tudi predstavili nekaj fotografij izdelkov. Še enkrat moramo povedati, da je osnova za vse to pohištvo lesena lamelirana krivina v obliki črke L. Ta je različnih dolžin in jo je mogoče v raznih postavitvah uporabljati za najrazličnejše namene. V vseh primerih je odličen nosilni element, ki ostane v uporabi v prvotni obliki, se kot masivni les na centralnem ogrevanju ne izsuši in ne potrebuje medsebojnih vezi za dodatno ojačanje, ker je že sama dovolj prožna in obnem stabilna.

Osnovna zamisel za ta program izhaja iz skandinavskih držav, kjer že nekaj časa izdelujejo pohištvo na lameliran, torej lepjen način. Vendar ima njihovo pohištvo z našim »L« samo to povezavo. Naše oblike so povsem samostojna oblikovna rešitev in izvedba na tak način še ni bila uporabljena.

Bralcem moramo najprej razložiti, kako v Stolu že izdelujemo »L« krivine in kako jih bomo v prihodnje še številčneje, hitreje, lažje in boljše.

Osnovni sestavni material »L« krivine je bukov dvomilimetrski furnir, ki je toliko dolg, kolikor je dolga krivina, se pravi, da vsi listi potekajo po dolgem. Dosedaj so za tako krivino v furnirni tozdu 1 zleplili skupaj trinajst listov, torej je bila krivina po zlepljenju debela dobrih petindvajset milimetrov. V bodoče nameravajo uporabljati en list več, s tem, da bi bila gornja lista debela 1,2 mm. Tako bi bilo zlepljenih skupaj 14 listov. Omenjena sprememba je potrebna zato, ker je tanjši furnir mogoče lepše izdelati. Predvsem je bolj gladek in je zatem obdelava hitrejša in lažja.

Bukov furnir za vse »L« krivine bomo tudi v bodoče izdelovali sami. Ta furnir mora biti primerne kvalitete. Tudi notranji listi ne smejo med seboj barvno premočno odstopati, biti morajo celi, posebno kvalitetni pa morajo biti gornji listi, od katerih je pravzaprav odvisen celoten izgled izgotovljenega polizdelka.

V furnirni tozdu 1 so že nekaj mesecev izdelovali »L« krivine. Proizvodnja furnirja ni nič novega, povsem novo pa je

lepljenje teh krivin, ki so jih na posebnih, doma izdelanih lesenih modelih, izdelovali na sedmi stiskalnici. Se pravi, stiskanje dveh modelov med seboj, s tem pa oblikovanje furnirja v željeno obliko.

Ker je proizvodnja »L« programa za nas nova, smo pri tem delu morali pričeti tam, kjer je potrebno začeti — na začetku.

Modele za krivine je izdelal naš mižar Franc Mestek iz poslovne enote 5. Na tem področju je postal odličen strokovnjak. Poleg modelov za »L« krivine različnih velikosti in seveda številnih drugih modelov, je v zadnjem času izdelal modele za krivine za razne počivalnike. O tem bomo skušali na kratko nekaj spregovoriti na koncu tega sestavka, sedaj pa si poglejmo izdelavo »L« programa.

Kot smo že omenili, smo doslej lepili »L« polizdelke na sedmi stiskalnici v tozdu 1. Stiskalnica, katere plošče so lahko grete na paro, je v tem primeru rabila le za stiskanje, za gretje modela pa visokofrekvenčno gretje, ki ga je omogočal visokofrekvenčni generator. Naprava je stala poleg stiskalnice in se z dvema trakovoma spajala z modelom. Model je bil obložen z aluminijasto ploščevino, oba dela, gornji in spodnji. Ob priklopu teh modelov na visokofrekvenčno gretje se je v delu med modeloma, v vložnem furnirju, ustvarjala toplota, ki je posušila lepilo.

Zanimivo je, da tako izdelane krivine po zlepljenju ne spremenijo oblike, torej se ne »odprejo« ali celo »zaprejo«, temveč ostanejo v prvotni obliki, v 90 stopinjskem elu.

Zlepljeni polizdelki so široki nekaj čez trideset centimetrov in je potrebno krivine, ki so nato široke 5 do 7 cm, parati iz celega kosa.

Da bi delo poenostavili, močno povečali storilnost in izboljšali kvaliteto, je Stol pred kratkim kupil novo stiskalnico, ki je namenjena »L« programu in še nekaterim zahtevnejšim krivinam. Z novo stiskalnico so omogočeni vsi štiri pritiski in je na ta način mogoče izdelovati najrazličnejše polizdelke.

Obljubljeno je bilo, da bo nova, večstranska stiskalnica pričela z delom že pred koncem junija, vendar dokončna montaža ni bila mogoča. Za stiskalnico je bilo potrebno napraviti temelje, postaviti visokofrekvenčni generator, napraviti vodovodno instalacijo, ki je potrebna za hlajenje destilirane vode. Destilirana voda je v zaprtem sistemu in hladi generator. Za montažo so bila potrebna še druga dela. Manjkalo je tudi nekaterega materiala.

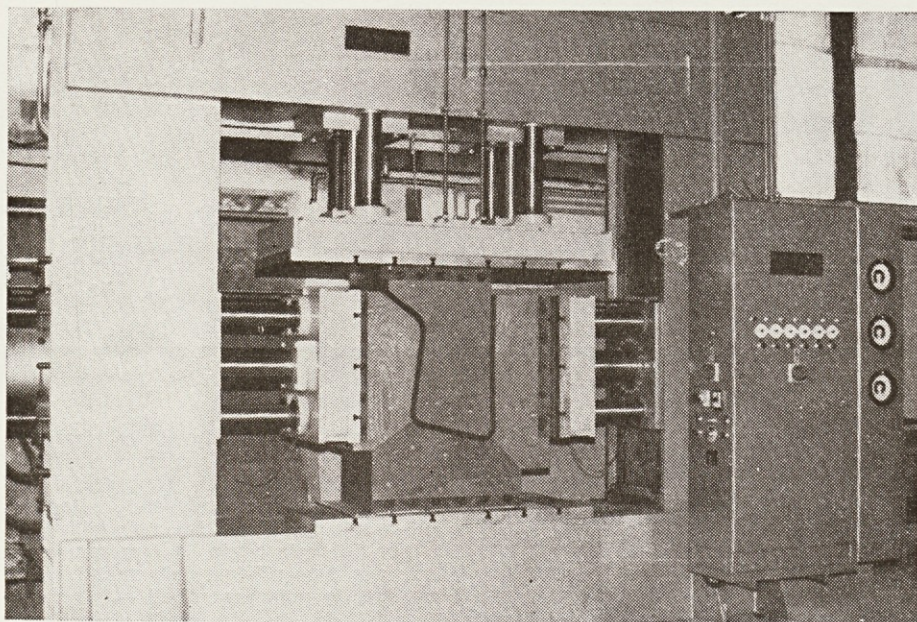
Omeniti moramo celo pomanjkanje ploščevine, ki jo rabimo za preobleko no-

Nadaljevanje na 2. str.

Pred dopustom si v mislih oddahnemo od dela in pomislimo na prosta tedna, ko ne bo treba iti na »šiht« in vsak dan premišljevat o problemih, brez katerih na delovnem mestu ne gre.

Prav je, da mislimo na dopust, si odpočijemo in naberemo svežih moči. Prav je tudi, da na delo, ki nas čaka v zgodnji jeseni in zatem, pomislimo s pravo voljo. Tako bomo marsikaj hitro in dobro napravili.

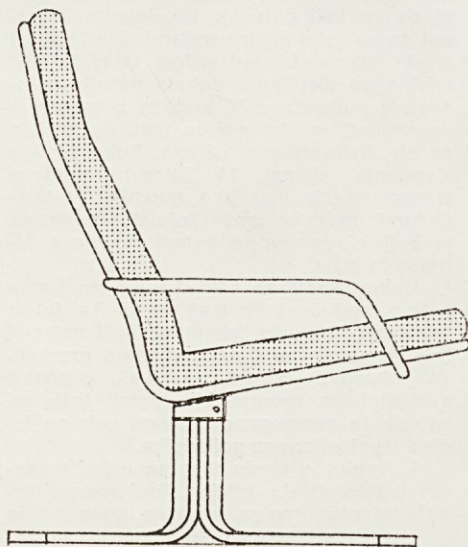

Oseбно ocenjevanje je problem. Teško si bomo dopovedali, da prav tisti, ki nam ni vseč, delo najboljše opravlja, pa čeprav je to že dolgo časa res. Pri ocenjevanju je rad prisoten še osebni faktor, torej osebna priljubljenost. Ni treba poudarjati, da je to zelo narobe.

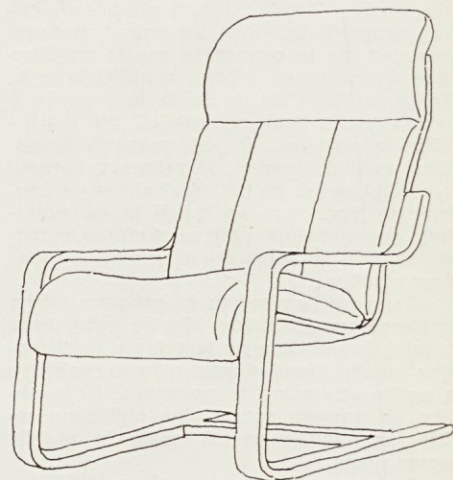
Nadaljevanje s 1. str. vih lesenih modelov. Strokovni delavci in delavci vzdrževalnega oddelka so v montažo vložili veliko truda. Prav tako se je zelo potrudil tudi električni oddelek. Delo je v tem pogledu zelo dobro opravljeno, vendar je do dela na stiskalnici še dobršen korak — preizkus modelov, pritiskov, sušenje, temperatura, pri zahtevnejših delih pa še načinov vlaganja furnirja in ne nazadnje — varno delo delavca, ki bo na stiskalnici delal.

V izdelke »L« programa, ki jih bo izdelovala mizarna in stolarna in bodo na trgu v septembru, spadata fotelj in klubska miza ter stol in jedilne mize. Pri klubski mizi je plošča preoblečena v bukov furnir, prav tako tudi pri jedilnih mizah. Elementi se spajajo s stebričastimi vijaki in vmesnimi podložkami.

»L« program poleg izredne trdnosti preseneča še z izredno lepimi, čistimi oblikami. Taki so stoli, fotelji in mize. Bralec si bo to ugotovitev lahko potrdil iz priloženih fotografij. Priznati je treba, da tako oblikovanega pohištva dosedaj na našem in tudi zunanjem trgu ni bilo.

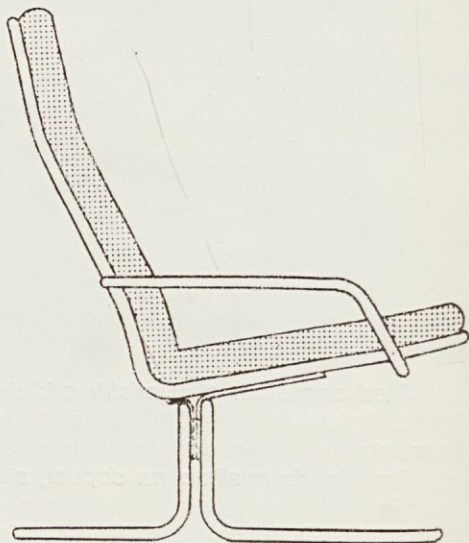
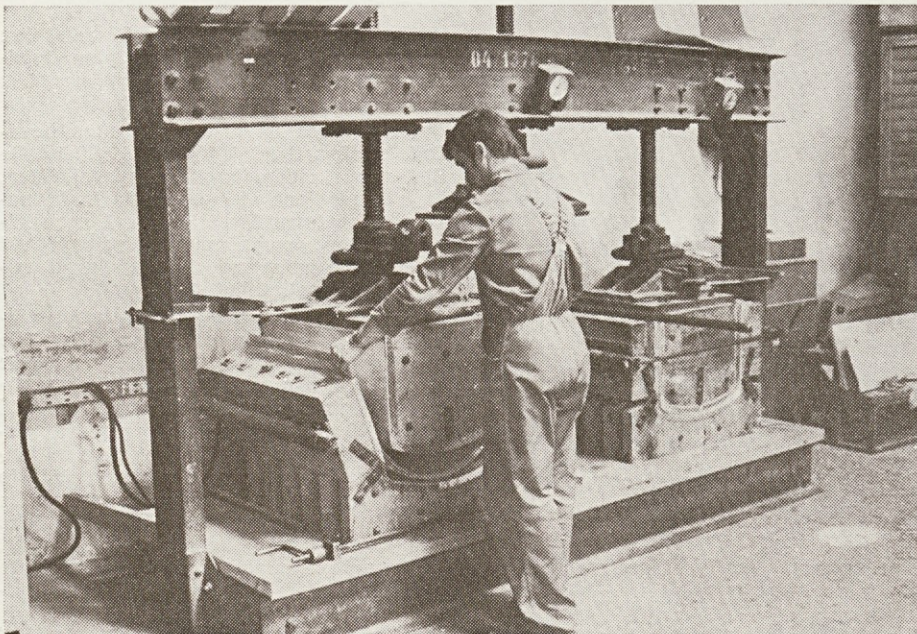

Novi izdelki »L« programa so prijavljeni v Beogradu, prav tako so bili nekateri že razstavljeni na lanskem beograjskem

ORIGINALNI FINSKI POČIVALNIK, KATEREGA DOMA NAREJEN MODEL ZA SEDALNE KRIVINE VIDIMO V NOVI ŠTIRI-STRANSKI STISKALNICI

sejmu, kjer smo zanje prejeli najvišja priznanja. Za »L« izdelke se močno zanima italijanski kupec. Jeseni jih bo razstavil na milanskem pohištvenem sejmu. »L« program bo še letos na voljo našim kupcem v Stolovih Interierih, skušali pa ga bomo tudi prodajati v druge države.

V gozdarstvu, lesarstvu in industriji celuloze in papirja z gospodarjenjem v letu 1981 ne moremo biti zadovoljni

Na seji IO splošnega združenja Jugoslavije smo obravnavali rezultate gospodarjenja v letu 1981, naloge ter aktivnosti za učinkovitejše gospodarjenje v letu 1982.

Na osnovi obširne analize smo enotno zaključili, da v 1981. letu z rezultati gospodarjenja v gozdarstvu, lesarstvu in industriji papirja ne moremo biti zadovoljni zavorlo:

— premajhne izkoriščenosti kapacitet, saj se je v 1981. letu le-ta poslabšala v odnosu na 1980. leto v pohištveni industriji za 4%, v industriji rezanega lesa za 6%, v proizvodnji plošč pa kar za 7%.

— naraščanje stroškov surovin, materialov, energetike itd. Ti stroški so se v industriji pohištva povečali za 42,7%, in so v prodajni ceni zastopani že z 61%, v industriji rezanega lesa in plošč 49% in znašajo v strukturi prodajne cene že 59%,

— padca produktivnosti, ki je manjša za 4,6% v industriji rezanega lesa in plošč, v finalni proizvodnji za 2,4%, v gozdarstvu pa je porastla za 0,7%,

— skupne izgube so v repro verigi znašale 2,3 milijarde din, kar je 55% več kot 1980. leta. Industrija pohištva je imela 1,1 milijarde din izgube.

Celotni prihodek je sicer porastel za 44,7% (188.800 mio din 1980. leta na 273.000 mio din 1981. leta). Stroški so porastli za 48%, kar kaže, da stroški naraščajo znatno hitreje od prihodka. Celotni prihodek je nastal predvsem zaradi višjih cen in ne na osnovi kvalitetnih dejavnikov gospodarjenja (produktivnost, koriščenje kapacitet, večji izvoz, ekonomičnost itd.).

Dohodek se je povečal za 39%, v finalni za 32%.

OD so znašali v celotni repro verigi 9.425 din, kar 36% več kot 1980. leta, v industriji pohištva pa 8.549, kar je 32% več kot 1980. leta.

Izvoz je znašal 1 milijardo dolarjev, pri čemer ugotavljamo čedalje večji izvoz surovin. Na seji smo se zavzeli, da se preprosto izvoz surovin, razen če domača predelovalna industrija ni v stanju le-teh v celoti prevzeti, kar pomeni, da se višek surovin lahko izvozi. (Takšen primer je letos zaradi zleda in drugih elementarnih nesreč). Interes celotne družbe je izvoz proizvodov z višjo stopnjo obdelave, kjer je čimveč vložena znanja in dela.

Prav tako se moramo ne glede na regionalne meje še bolj dohodkovno pove-

Na štiristranski stiskalnici bomo delali tudi polizdelke, ki smo jih doslej lepili na uporno gretje in ročno stiskali v kalupe. Iz priložene slike se vidi, da je šlo to delo počasi od rok in bilo zelo težko.

Na koncu moramo na kratko opisati še izdelovanje zahtevnejših krivin, katerim je še posebej namenjena nova stiskalnica. Stol bo v kratkem izdeloval nove počivalnike, od katerih je eden originalni finski, druga dva pa sta naše delo. Model za krivino prvega počivalnika vidimo v stiskalnici na priloženi fotografiji, prav tako pa

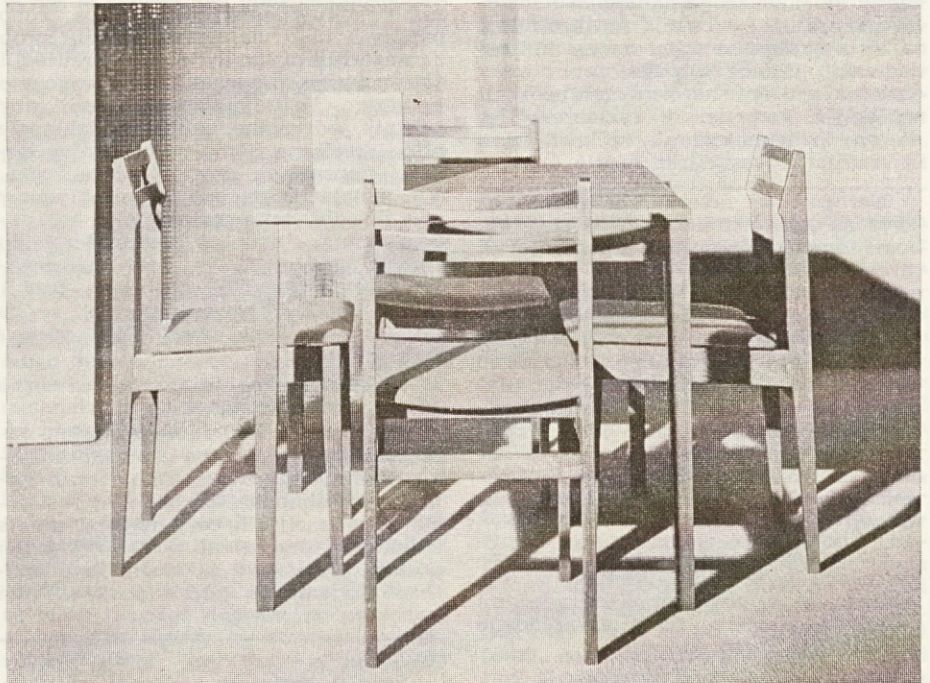
zovati. Danes je zelo malo dohodkovno povezanih OZD. Če pa želimo napredovati, potem moramo imeti boljše dohodkovne odnose med tozdi, med DO in v celotni repro verigi. Finalni proizvodnji bo letos znatno težje kot prejšnja leta, ker se pogoji trženja slabšajo, manjšajo se potrošniški krediti in večja se konkurenca na domačem in tujem trgu.

Pri analizi rezultatov letošnjega izvoza ugotavljamo, da je stanje na zunanem tr-

Na zunanem trgu moramo nastopati čim bolj enotno, organizirano in iskati možnosti novih tržišč.

Blagovni režimi ne smejo ovirati uvoza prepotrebni surovin (v tem trenutku pomanjkanje hlodovine tropskih lesov). Primanjkljaj mahagonij, anigree in koto furnirja ter drugih potrebnih surovin lahko zavre proizvodnjo.

Soglasno smo podprli angažiranost vseh. Nujno je potrebna v vsakem tozdu, da celotna repro veriga napreduje in čim-

Lepa in preprosta jedilna garnitura, delo naših oblikovalcev. Poleg udobnosti, ki jo nudijo ti stoli in miza, so izdelki zaradi oblik in praktičnosti zelo primerni tudi za manjša stanovanja.

žišču glede na prejšnja leta dosti slabše, predvsem zaradi recesije v razvoju zahodnih dežel. Ocenjuje se, da je izvoz pohištva v prvih petih mesecih letošnjega leta za 20 do 30% manjši v ZDA in Evropo kot lani v enakem obdobju. Naloga celotnega repro kompleksa je, da letos izvozimo za 1,3 milijarde dolarjev. Pomembno je, da v stanju, ko vsem primanjkuje deviz, z njimi še bolj gospodarno ravnamo.

več soprispeva k izvozu in devizno plačilni bilanci Jugoslavije.

Stabilizacijske programe morajo pripraviti v vseh tozdi in DO. Dosledno izvajanje sprejetih nalog in realna poraba investicij, skupna in splošna poraba ter boljše delo so osnova, da bomo normalno gospodarili in začetovili izkoriščenost obstoječih produkcijskih zmogljivosti.

Vinko Gobec

tudi skico tega počivalnika. Prav stranski krivini, ki bosta izdelani v omenjenem modelu, sta najtežji, kar jih zahteva naš lamelirani program. Vsled zahtevne oblike je model sestavljen iz štirih delov. Za izdelavo dobre krivine bodo potrebni natančno določeni pritiski in strokovno delo na stiskalnici. Krivini sta nosilno ogrodje počivalnika.

Naša tipa počivalnikov se od finskega precej razlikujeta in imata še dodatne udobnosti.

V razgovoru za ta sestavek sta sodelovala vodja razvojnega oddelka arch. Branko Uršič, ki je tudi avtor Stolovega »L« programa in vodja furnirne v tozdu 1 Franc Juvan.

Ciril Sivec

Prihodnja številka bo izšla konec septembra

Investicijska vlaganja in razvoj tehnologije v zaostrenih gospodarskih pogojih

Naša organizacija ni ena tistih, ki bi nesmiselno investirala v svoj razvoj tuja sredstva. Za vsa vlaganja smo v glavnem uporabljali svoja sredstva, saj imamo samo 12% anuitet. Torej smo se že do sedaj do skupnosti pravilno obnašali. To smo upoštevali tudi pri izdelavi letnih in srednjeročnih načrtov.

Zavedamo se, da bomo morali v bodoče čim več strojne opreme za posodobitev tehnološkega razvoja nabaviti na domačem tržišču, oziroma izdelati doma. Z vsemi večjimi investicijami, kot so izgradnja oddelka za površinsko obdelavo v tozdu 1, izgradnja novih sušilnic za les z ekshaustorskimi napravami ter dodatno opremo za postavitve novega energetskega sistema, pa bomo počakali na boljše gospodarske razmere. Glede na to bomo morali večkrat letno spreminjati investicijske načrte.

Ker smo se zavezali, da bomo naš izvoz na konvertibilno tržišče povečali, bomo temu primerno tudi izpopolnjevali investicijsko opremo. Vsega ne bomo mogli nabaviti oziroma izdelati doma, temveč bomo še vedno delno vezani na uvoz. Za letošnje leto smo načrtovali, da bomo rabili za uvoz opreme 15.000.000 deviznih dinarjev. Isti znesek bomo planirali tudi za prihodnje leto. Ta vrednost je na minimalni meji in jo moramo uresničiti, da ne bomo preveč zaostali za razvojem tehnologije konkurenčnih podjetij v inozemstvu in v naši državi.

Pri novogradnjah in novih tehnoloških procesih že sedaj upoštevam vse faktorje, ki so povezani z energetskimi potrebami. Skrbimo, da bi z varčnostjo porabili čim manj energije.

V letošnjem letu bomo nabavili skoraj vso strojno opremo, ki smo jo imeli v investicijskem načrtu. Če bomo imeli zadostni devizni priliv, bomo nabavili tudi stroj za izdelavo poliuretanskih polizdelkov za tozd 3 in stroj za embaliranje za tozd 2. Torej želimo ustvariti tisto, za kar smo se skupno domenili, da bomo v letih 1981—85 največ sredstev namenili za nabavo strojne opreme.

Poleg rednih del pri invest. vzdrževanju in nabavi opreme, moramo v letošnjem letu opraviti še naslednje:

— posodobiti in zamenjati ekshaustorske naprave v tozdu 1 in tozdu 3: Te naprave so bile postavljene v letu 1957. Vseskozi smo jih sicer obnavljali, vendar so sedaj do konca iztrošene. Zaradi zastarele tehnologije predstavljajo tudi veliko požarno nevarnost (imeli smo že en velik požar in več majhnih, zlasti pri ventilatorjih). Preurediti jih moramo tudi zato, da bomo lahko pri filtriranju transportni zrak vračali nazaj v oddelek (letni prihranek na energiji bo po trenutni ceni znašal 2.880.000,00 din). Celotna rekonstrukcija bo stala 15.470.000,00 din. Dela izvaja SOP Krško, DI Slavonija, Graditelj

Kamnik, IMP Ljubljana in tozd 5. Dela se bodo izvajala od 20. 6. do 20. 8. 1982.

— preureditev površinske obdelave v PE-7, tozd 1, oddelek za luženje:

Zahodnoevropsko in ameriško tržišče zahtevata vedno boljše površinsko obdelavo. Zaradi popolnejšega tehnološkega procesa in boljše kvalitete se v zadnjem času prehaja iz vodnih lužil na oljna, oziroma na nitro lužila. Ta lužila uporabljamo tudi v naši organizaciji, in sicer na starih napravah. Delo je zdravju škodljivo in predstavlja tudi veliko požarno nevarnost. Glede na to moramo napravo preurediti. To pa bomo napravili tako, da bomo obložili strop z negorljivim materialom, preuredili transporterje in napravili nove vagonete in verigo. V linijo bomo postavili nov sušilnik, odvzemne haube za izhlapele pline, istočasno bomo postavili dve dodatni napravi za dovod toplega zraka. Vsa instalacija mora biti napravljena v »S« izvedbi, tako razsvetljava kot pogon. Skupni stroški za preureditev bodo znašali 3.343.616,00 din. Dela bodo izvajali SOP Krško, IMP Ljubljana, tozd 1 in tozd 5. Z obnovitvenimi deli se bo pričelo takoj. Dela morajo biti končana do 1. oktobra 1982.

— sanacija kanalizacije za meteorno in odpadno vodo:

Ker smo dolžni, da se z našimi odpadkami priključimo na centralni kolektor Kamnik—Domžale, smo morali kanalizacijo obnoviti. Ker je nivo obstoječih kanalizacijskih cevi nižji od nivoja kolektorja, smo morali postaviti črpalno postajo. Dela so v zaključni fazi. Istočasno pa smo na ležišče postavili tudi

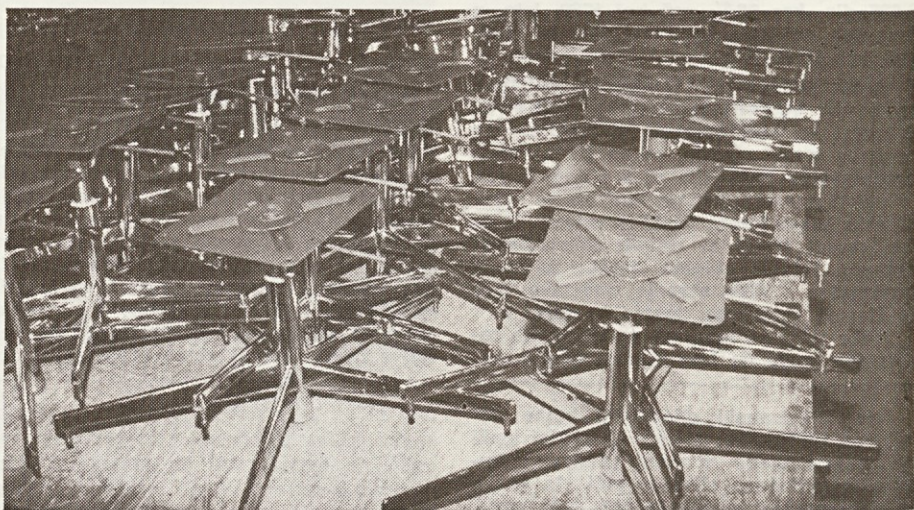
dvoplaščno cisterno za tekoča goriva (20 m³). Ko bodo na voljo finančna sredstva, bomo postavili tudi avtomatsko črpalno. En del stare kanalizacije, ki zajema severni del podjetja in južni del naselja KS Duplica, bomo letos s skupnimi finančnimi sredstvi speljali v kolektor tudi letos. Priklop prve kanalizacijske cevi s prečrpalno postajo izvaja Komunalno podjetje Kamnik kot najugodnejši ponudnik. Poleg njega sodeluje pri delih tudi tozd 5. Vsa dela bodo opravljena za dogovorjeni pogodbeni znesek 1.700.000,00 din.

— ureditev delavnice za plastificiranje robov v tozdu 1 — PE-8:

Z uvedbo nove tehnologije obdelave robov pri ploskovnem pohištvu bomo naše izdelke oplemenitili in s tem dosegli tudi boljše prodajne rezultate. Stroj za izdelavo te tehnologije smo uvozili

Plačilna kuverta in podatki na njej, ali ni to informacija, ki skoraj vsakega nadvse zanima? Eden drugemu ne bi povedali, koliko smo zaslužili, če ne bi bili podatki o dohodkih obešeni na oglasnih deskah. Radi jih primerjamo med seboj in ocenjujemo, če je naš sosed zares toliko naredil, kolikor je dobil!

Tujemu bralcu bo gornja fotografija težje razumljiva, skoraj vsi naši delavci pa bodo vedeli, da prikazuje podnožja za oblazinjene fotelje. Lepo oblikovana in površinsko obdelana kovina je oblikovno, še bolj pa funkcionalno, nadomestila les, ki se je ob močnih obremenitvah in na centralnem ogrevanju razmajal in tako onemogočil normalno uporabo fotelja. Res je, da kovina po videzu lesa ne more nadomestiti, po vzdržljivosti pa ga gotovo prekaša.

XII. kongres ZKJ — realizacija ciljev ne sme izostati

Po kongresih Zveze komunistov v vseh republikah in avtonomnih pokrajinah Jugoslavije, katerih zaključki so bili enotni, kritični, a spodbudni za izboljšanje situacije, je s svojim delom začel XII. kongres ZKJ Jugoslavije, ki pomeni sklepno dejanje te široke in vsebinsko poglobljene priprave.

Najvišji shod Zveze komunistov Jugoslavije — XII. kongres ZKJ, je označen kot kongres ofenzive, ki bo odprl nove perspektive in določil nadaljnje smeri razvoja in zavzemanja subjektivnih sil pri graditvi socializma. Veliko pričakujemo od XII. kongresa ZKJ, vendar pričakujemo predvsem le pravilno začrtano pot h graditvi boljše družbe, k razvijanju samoupravnih odnosov, pot k premagovanju lastnih pomanjkljivosti. Od zveze komunistov pričakujemo, da bo popeljala družbo iz nakopičenih težav ob zapletenem ekonomskem in mednarodnem političnem položaju.

Vendar, če smo kritično in odkrito ocenili prehojeno pot, z analiziranjem pomanjkljivosti ne zmanjšujemo uspehov, ki jih še tako kritičen in nezadovoljen član naše družbe ne more spregledati. Ceniti moramo doseženo boljše življenje, negovati in razvijati nov položaj delovnega človeka, ki pomeni materialno in družbeno osnovo svobode. Pri tem se moramo z vsem bistvom zavedati, da smo vendar v mnogem samoupravljanje nepravilno razumeli in se ravnali bolj po pravicah kot po obveznostih, ki jih sistem zahteva. Enostravno in razumljivo — trošili smo več, kot smo ustvarili z delom. Tako bodo ekonomski problemi nedvomno v središču kongresne pozornosti. Gospodarska stabilizacija je ključno vprašanje sedanjega trenutka in tudi dolgoročne usmeritve naše družbe.

V tem duhu so v predkongresni aktivnosti spregovorili tudi Stolovi komunisti. Ni več časa za velike besede, samo želje po boljših rezultatih, samo želja in zahtev po boljšem dohodku in osebnih do-

hodkih, čas je za konkretno akcijo, za konkretne zadolžitve, za postavljene cilje, ki se morajo realizirati v določenem roku. Tako so OO ZKJ v temeljnih organizacijah, v delovni skupnosti zastavile v dopolnitvah svojih programov konkretizacijo stališč IX. kongresa ZKS in hkrati aktivnosti za XII. kongres ZKJ. Pripravili smo operativne načrte, ne le, kaj bi bilo dobro, pač pa, kaj mora biti, kdo bo odgovoren za realizacijo in kdaj bo delo opravljeno. Lanko rečemo, da ima v pripravljenem programu stabilizacije Stola sleherni delavec svojo nalogo in dolžnost, da jo opravi vsak v svojih zmožnostih, če želi, da bo naš jutrišnji dan boljši od današnjega. Samo to moramo končno doumeti, v to nas je končno tudi pripejajala gospodarska situacija, ne samo jugoslovanska, tudi Stolova.

S še večjo zavzetostjo strokovnih služb in še večjo zavzetostjo vsakega delavca, vključno tistega, ki embalira in pripravlja odpremo npr. za izvoz, ki zahteva — delo tudi popoldne in ponoči, s pripravljenostjo siehernega delavca, da še povečamo našo proizvodnjo za izvoz, da damo od sebe vse, da zadovoljimo našega potrošnika tudi na domačem trgu, ki čaka predolgo na naročene izdelke, kar je za nas v tem trenutku velika »zakladnica« dohodka. Če bomo produktivnejši in če bomo bolje izkoristili delovni čas in naše kapacitete, če bomo veliko varčnejši pri materialu, ki ga vgrajujemo v te izdelke, če bomo še bolj skrbeli za kvaliteto, če bomo naredili vse za štedno energije, če bomo bolje organizirali delo, če bomo bolje obvladovali tržišče, če bomo racionalneje ravnali s sredstvi v vseh oblikah zalog, terjate, če bomo bolj disciplinirani in imeli boljši odnos do dela nasploh, če bomo znali stimulirati dobro delo, in če se bomo resnično dohodkovno povezovali za preskrbo surovin in materialov, uspeh učinkovitejšega gospodarjenja in boljših osebnih dohodkov ne more izostati.

Vsak ta »če« je v programih zveze komunistov Stola postal obveza z odgovornostjo in rokom zadožitvev. Aktivnost je potrebna na vseh nivojih in v vsej širini. Programi so prepričljivi, z gotovostjo jih bodo planirali tudi samoupravni organi in odgovorni delavci za realizacijo. Tokrat ne bo izostalo tudi spremljanje realizacije zadožitvev in uspeh res ne sme in ne more izostati.

V Stolu smo dosegli vidne uspehe, ki jim nihče ne more oporekati, zavedajoč se vseh nalog, ki jih ponovno poudarjamo v sedanjih programih gospodarske stabilizacije. Vendar smo v spletu težkih gospodarskih okoliščin dolžni izboljšati svoje delo in rezultate, in nihče, naj bo še tako kritičen in nezadovoljen, ne more oporekati temu, da bomo le s še boljšim delom in zagnanostjo dosegli cilje, ki so nujni, da izboljšamo počujaj delavca v Stolu in hkrati delavca v naši celotni družbi, kar je cilj XII. kongresa ZKJ, ki mu upravičeno lahko rečemo — naš kongres.

Nada Irt

— dokončna preureditev ogrevanja v skupnih službah, tozdu 9 in tozdu 8:

V upravni stavbi imamo sedaj za ogrevanje navedenih objektov dva toplovodna kotla TAM s kapaciteto 800.000 kgeal/h. Kot gorivo uporabljamo lahko kurilno olje, ki je uskladiščeno v cisterni s prostornino 50 m³. Če bi imeli večjo kapaciteto glavne kotlovnice in več lesnih odpadkov, bi bilo na vsak način ekonomičneje dovajati toplovodno energijo iz tega sistema. Glede na to, smo že pri izdelavi obrata družbene prehrane položili ogrevalne cevi od centralne kotlovnice do kotlovnice v upravnem poslopju. Sedaj pa moramo dela nadaljevati. Če bomo v bodoče varčevali s toploto energijo in obnavljali eksh. naprave, bomo lahko v energetski krizi poleg matične tovarne delno ogrevali tudi te prostore. Zlasti bo ta adaptacija prišla v poštev, če kurilnega olja na tržišču sploh ne bomo dobili. Torej moramo v obstoječo kotlovnico v upravnem poslopju postaviti protistrojnik z regulacijo in ga spojiti z obstoječim sistemom. S to napravo bomo z nizkotlačno paro ogrevali toplovodni sistem. Projekta za ta dela smo napravili doma. Celotni strošek za obnovitev bo 1.229.000,00 din. Dela izvajajo sodelavci tozda 5, ki so z delom že pričeli.

Z energetskimi viri, katere imamo na voljo, moramo v bodoče še varčnejše ravnati. Tu se da z našo osebnimi disciplino veliko prihraniti. Vemo, da še danes vklaplamo vse eksh. naprave v oddelku, čeprav to ni potrebno. Tudi obdelovalni stroji velikokrat obratujejo, čeprav na njih ne delamo. V kurilni sezoni odpiramo okna in vrata, namesto, da bi zapirali regulacijske naprave. Tudi z lesnimi odpadki, ki so dragocen energetski vir, lahko dosežemo boljše izkoristke. Kljub temu, da še nimamo novih mehaniziranih naprav.

S smiselnim vlaganjem sredstev v investicije in z varčevanjem energetskih virov, bomo lahko veliko pripomogli k izboljšanju našega in skupnega gospodarskega položaja.

Dušan Štefula

in je že v podjetju. Delovni postopek se bo opravljal v stari delavnici tozda 5. Delavnico bomo samo delno obnovili (elektroinstalacije, pnevmatske instalacije, popravila tal, rušenje obstoječe pisarne in skladišča, delna sanitarna ureditev itd.) in ustvarili osnovne pogoje za delo. Celotne obnovitve glede na novo planirano investicijo PE-8 — površinskega oddelka ne bomo izvedli. Predvideni stroški bodo znašali 556.000,00 din. Vsa dela izvaja tozda 5. Z delom smo že pričeli in predvidevamo, da bo tehnologija stekla po kolektivnem dopustu.

Rex fotelj. Enostravno in izredno elegantno oblikovan izdelek, ki je poznan na vseh celinah.

Fotelj je udoben, obenem pa so njegovi polizdelki preprosti in ne potrebujejo veliko materiala. Izdelek je sklopljiv, se pravi, da ga je mogoče zložiti in zanj najti prostor skoraj na vsakem mestu.

Program skupnih nalog sozda po novem zakonu o razpolaganju z devizami za konvertibilna plačila v letu 1982 (akcijski program)

Delavski svet sozda Uniles je na svoji seji dne 28. 5. 1982 sprejel program skupnih nalog sozda po novem zakonu o razpolaganju z devizami za konvertibilna plačila v letu 1982, ki ga je predložil odbor za zunanjo trgovino. Na seji odbora je bilo ugotovljeno, da novi zakon izredno zaostrojuje pogoje gospodarjenja, istočasno pa zahteva skrajne napore za uresničevanje in po možnosti preseganje našega izvoznega načrta, ker le tako lahko v čim večji meri zagotovimo nemoten potek naše proizvodnje. Kljub nekaterim nejasnostim pa novi zakon povsem jasno določa, da bomo imeli na razpolago manj deviz in da to terja od nas ustrezno ukrepanje. Upoštevaje to izhodišče, je Odbor za zunanjo trgovino predlagal naslednje skupno dogovorjene naloge v okviru Unilesa:

1. Na vsak način moramo kljub zaostrenim razmeram na tujem trgu realizirati naš izvozni načrt in iskati možnosti, da ga presežemo, za kar je potrebno izrazito delovanje komercialnih služb v vseh združenih DO. Na ravni sozda pa je nujno večje angažiranje za vključitev v inženiring posle in druge višje oblike sodelovanja s tujino, ki so zanimive za več naših DO ter hitrejšo iskanje novih distribucijskih poti ali ustanavljanje mešanih podjetij v tujini, tudi v sodelovanju z drugimi zainteresiranimi OZD.

2. Dati moramo izrazito prednost proizvodnji za izvoz in v ta namen usmerjati domače in uvožene surovine in repromaterial ter se sproti dogovarjati o medsebojnem izkoriščanju kapacitet za izvozne programe, s tem da je treba istočasno bolj spoštovati dobavne roke in kvaliteto. V vseh OZD bomo z nagrajevanjem posebej spodbujali delavce v izvozno usmerjeni proizvodnji in za izvozna naročila tudi koristili spremembe Zakona o delovnih razmerjih, ki dovoljujejo racionalnejše razporejanje delavcev in delovnega časa.

3. Glede na lastne zahteve in zahteve pristojnih republiških organov bomo do 10. junija pripravili mesečne in trimesečne plane odlivov in prilivov, izvoza in uvoza ter odplačili konvertibilnih kreditov, v tem smislu pa tudi preverili letne plane.

4. Na »interni devizni borzi« Unilesa se bomo tekoče dogovarjali o medsebojni oskrbi z devizami. Prednost bi imela izvozna proizvodnja in povezava v repro-verigi v ta namen, pri eventualno začasnih prostih deviznih sredstvih pa medsebojna pomoč med združenimi DO. Ob tem bomo upoštevali kot drugi kriterij preprečevanje zastojev v proizvodnji v naših tozdih.

5. Zahtevamo odločno izvajanje stališč delegatske skupščine SRS, da je potrebno pri oskrbi z devizami dati prednost proizvodnji, ki ustvarja neto devizni učinek. Znižanje koriščenja deviznega priliva naj se izvede za vse izvoznike linearno, selektivnost pa naj se izvede na ekonomski osnovi izključno preko združevanj deviz v repro-verigi.

6. Vse združene DO se bodo s svojimi poslovnimi partnerji v tujini neposredno in preko trgovskih OZD skušale dogovoriti o spoštovanju novega 60-dnevnega plačilnega roka.

7. V skladu z določili novega zakona bomo v dogovoru z našimi dobavitelji enotno preprečevali pogojevanje dobav s plačili v devizah povsod tam, kjer ni dejanske povezave v repro-verigi, ki morajo prav tako temeljiti na argumentiranih merilih deviznega deleža v tej povezavi.

8. Vztrajali bomo, da imajo pri ustreznih republiških in občinskih sredstvih skupnih rezerv ali drugih, ki se namenijo zbirajo za kritje izgub, absolutno prednost izgube, ki nastajajo zaradi visoke izvozne angažiranosti.

9. Pri dobaviteljih repromateriala bomo nastopali skupno, sporazumno z enotnimi stališči ali s skupnimi nabavami, iskali bomo nadaljnje možnosti za nadomeščanje uvoženih repromaterialov z domačimi, prav tako bomo od pristojnih republiških organov zahtevali prepoved izvoza repromateriala na klirinško področje, če so ti potrebni naši izvozni proizvodnji.

10. Več repromateriala bomo skušali nabavljati v tujini preko komercialnih in blagovnih kreditov, pri čemer bomo izkoriščali tudi možnosti, ki jih dajejo obmejni sporazumi in še odprti neizkoriščeni tuji krediti. Pri tem pa vztrajamo, da se nam v okviru že tako skromnih možnosti dovoljuje tudi uvoz najnunjše tehnologije, ki je pogoj izvozne naravnosti.

11. Pri preverjanju srednjeročnih planov bomo dali absolutno prednost izvozno usmerjenim naložbam.

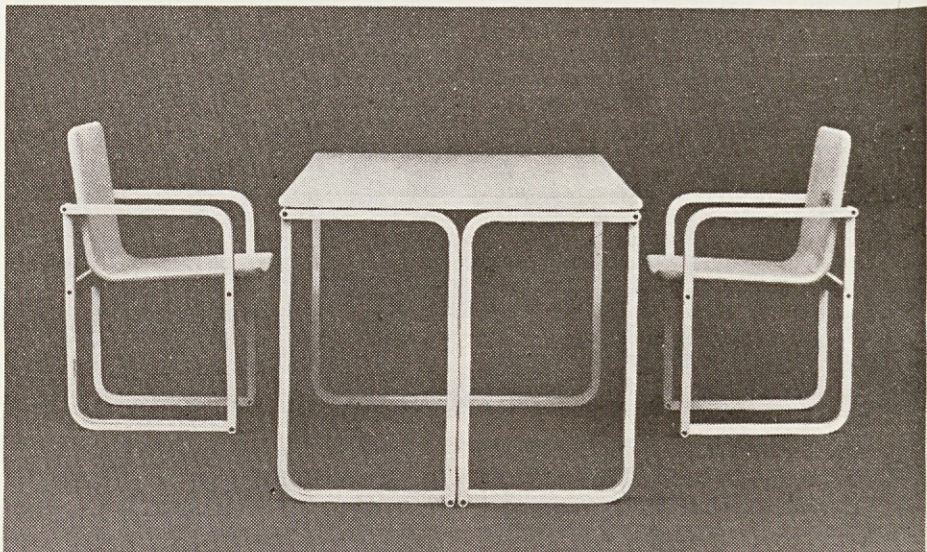
12. Za prevoze našega blaga na tuja tržišča bomo najemali tiste prevoznike, pri katerih je mogoče storitve plačati z dinarji v celoti ali v čim večji meri.

13. V vseh pristojnih organih in delegatskih skupščinah bomo vztrajali, da se z realnejšim tečajem dinarja in nadaljnimi izvoznimi spodbudami ter olajšavami zagotovi vsaj tak dohodkovni položaj izvoznikov, ki bi omogočal poslovanje brez izgub ter nujno minimalno akumulacijo.

Prav tako se bomo odločno zavzemali za poenostavitev sedanjih zapletenih administrativnih postopkov na področju ekonomskih odnosov s tujino ter za jasnost predpisov na tem področju.

Te sporazumno dogovorjene naloge v okviru sozda Uniles bo v teku njihovega izvajanja koordiniral Odbor za zunanjo trgovino sozda in stalno obveščal Koordinacijski svet in Delavski svet omenjene organizacije ter predlagal potrebne ukrepe za njihovo izvedbo. Pri tem bomo stalno sodelovali z drugimi OZD v okviru Splošnega združenja LES.

Predsednik sozda Uniles:
Tone Krašovec

Novi izdelki Stolovega »L« programa

Dne 23. junija 1982 je bila 3. seja zboru združenega dela

Delegati so obravnavali, razpravljali in sprejeli naslednje:

1. Sprejme se analiza izvajanja družbenega plana občine Kamnik 1981—1985 v letu 1981 in v začetku leta 1982.

2. Organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in krajevne skupnosti morajo temeljito analizirati izpolnjevanje lastnih planskih aktov, v organizacijah združenega dela pa dati poseben poudarek sprejemanju operativnih načrtov ukrepov za zagotavljanje nemotene proizvodnje.

3. Sprejme se odlok o določitvi prispevnih stopenj za uresničevanje programov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini Kamnik v obdobju 1981—1985, za leto 1982.

(Glede na to, da posamezne samoupravne interesne skupnosti do določenega datuma niso uskladile višin prispevnih stopenj, je izvršni svet predlagal zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti omenjeni odlok, po katerem znašajo od 1. julija dalje naslednje prispevne stopnje:

1. zdravstvena skupnost 10,82 % (prej 10,04)

2. občinska skupnost otroškega varstva 2,02 % (prej 2,95),

3. občinska izobraževalna skupnost 5,06 % (prej 4,77),

4. telesnokulturna skupnost 0,45 % (prej 0,47),

5. skupnost socialnega skrbstva 0,53 % (prej 0,59)

6. skupnost za zaposlovanje 0,22 % (prej 0,22)

7. občinska raziskovalna skupnost 0,12 % (prej 0,12)

8. kulturna skupnost 1,02 % (prej 1,08)

4. Zbor združenega dela je sprejel spremembe in dopolnitve dogovora o temeljnih družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981—1985.

5. a) Sprejme se osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981—1985.

b) Javna razprava o osnutku traja do 31. 8. 1982.

c) Nosilci planskih aktivnosti morajo do konca javne razprave sprejeti spremembe in dopolnitve svojih srednjeročnih planskih aktov.

d) Predlagatelj naj pri oblikovanju končnega predloga upošteva pripombe iz javne razprave.

6. a) Sprejme se poročilo o problematiki splošne porabe v občini Kamnik za leto 1982.

b) Sprejme se odlok o spremembi odloka o davkih občanov (do sedaj smo delavci iz OD plačevali občinski davek po stopnji 0,10 %, z uvedbo sprememb omenjenega odloka, to je od 1. julija dalje, pa se ta davek poveča na 0,50 %. Sredstva, zbrana z večjo stopnjo, se bodo uporabila predvsem za občinske intervencije, ki bodo prispevale k realizaciji programov načrtovanih na področju kmetijstva ter programov za formiranje, obnavljanje in vzdrževanje blagovnih rezerv).

c) Izvršni svet pripravi do prihodnje seje predlog sprememb proračuna za leto 1982 ter ustreznih odlok.

7. a) Sprejmejo in potrjujejo se izhodišča za pospeševanje proizvodnje hrane v srednjeročnem obdobju 1982—1985 s programom za leto 1982.

b) Sprejme se odlok o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982—1985 v občini Kamnik.

(Sprejeti odlok uvaja posebni občinski davek iz osebnega dohodka po stopnji 0,4 %. Zbrana sredstva se bodo lahko uporabljala le za: pospeševanje živinoreje na domači krmni osnovi, zagotavljanje družbeno organizirane poljedelske proizvodnje, za pospeševanje kmetijske proizvodnje v hribovskih območjih in drugo).

8. Sprejet je bil sklep o splošni prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč in prepoved graditve vseh objektov na območju Velike planine, za katero je predvidena izdelava urbanističnega načrta.

9. Sprejet je bil sklep o začasnih ukrepih družbenega varstva v delovni organizaciji Stanovanjsko komunalno gospodarstvo Kamnik.

10. Zbor združenega dela je sprejel sklep o podelitvi zlatih, srebrnih in bronastih plaket občine Kamnik in javnih priznanj (od Stolovih delavcev se srebrno plaketo podeli tov. ing. Branetu Uršiču iz skupnih služb, javno priznanje pa tov. Pavli Kališnik iz tozda Prodaje).

11. Zbor združenega dela daje soglasje k:

NE BI BILO POSEBNO TEŽKO, DA BI SI VSAK DAN NANOVO PRIZADEVALI ZA IZBOLJŠANJE SVOJEGA DELA. VELIKO BI SE DALO BOLJE IN VEČ NAPRAVITI, NI POMEMBNO, ČE JE TO DELAVNICA ALI PISARNA. POVSOD BI SI LAHKO PRIZADEVALI ZA REDNO ODPRAVLJANJE TISTIH POMANJKLJIVOSTI, OB KATERE VSAK DAN ZADEVAMO.

ZA VSE TISTO, KAR IZDELAMO IN NUDIMO KUPCU, BI MORALI VEŠTNEJE ORGANIZIRATI DELO NA VSEH PODROČJIH IN GA NEPOSREDNEMU PROIZVAJALCU TAKO PRIPRAVITI, DA NE BI MOGEL REČI, »ČE NI TEBI DO TEGA, PA ŠE MENI NE BO.«

DANES JE DELOVNI ČAS VSE BOLJ DRAGOCEN. NE MORE NAM BITI VSEENO, KOLIKO ČASA DELAMO NEK IZDELEK IN KAKO BO TA IZGLEDAL.

SVET, PA TUDI NAŠE SOSEDNA DELOVNE ORGANIZACIJE, STOPAJO DALJE. VEDETI MORAMO, DA JE PRAV TO VSAK DAN TUDI NAŠA DOLŽNOST.

— spremembi naziva dosedanjega IC Rudolfa Maistra v Solski center Rudolfa Maistra,

— statutu ŠC Rudolfa Maistra,

— samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Občinske skupnosti otroškega varstva,

— samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Občinske skupnosti socialnega varstva Kamnik,

— samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Občinske skupnosti socialnega skrbstva,

— samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Občinske raziskovalne skupnosti Kamnik in njenem statutu.

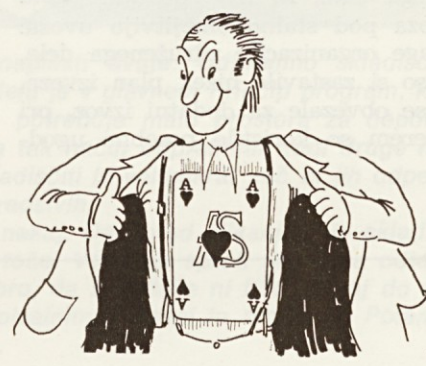
12. Sprejme se sklep o izvolitvi tov. Vladimira Korošca za novega sodnika za prekrške občine Kamnik.

Ida Kočar

Fizični in umski delavec bi morala bolj držati skupaj in si skupaj prizadevati, da bi bilo obema lažje.

Znoj, ki ga je potrebno preliti za opravljeno delo, ne bi smela poudarjati na zunaj, temveč se njegove poti vidijo v opravljenem delu.

»Jaz sem as, kar se tiče strokovnosti. Nikogar se ne ustrašim. Po ponašanju sem pa še srčni as, torej »komplet« v vsakem pogledu!«

Tako bi rekel marsikak naš delavec, če bi to lahko rekel na vsakem koraku. Tako pa ti ljudje te svoje občutke izražajo na druge načine: z gibi, govorjenjem med vrsticami in drugim.

Nič bi pa ne bilo narobe, če bi bili v resnici taki.

Usklajeni plan izvoza za leto 1982

Zaradi močnega zadolževanja gospodarstva v tujini, posebno v zadnjih petih letih, je gospodarstvo naše družbe prišlo do take stopnje zadolženosti v tujini, ko so potrebne skrajno odločne usmeritve v izvoz in omejitve uvoza. Velik delež k temu so prispevali tudi zunanji povzročitelji, kot so energetska kriza, visoke obresti na tuja posojila, zapiranje tržišč in drugo ter notranji povzročitelji, kot so visoka stopnja inflacije na domačem trgu, nerealni tečaj dinarja do tujih valut in drugi.

Vse to je pripeljalo celotno gospodarstvo do situacije, ko je družba začela omejevati zadolževanje v tujini, zmanjševati uvoz na najnujnejše in pospeševati izvoz na konvertibilno področje.

Združeno delo je to občutilo že v preteklem letu, še posebno v drugi polovici leta, ko se je uvoz tako omejil, da so se začele trgati reprodukcijske verige in tovarne so se morale zaradi pomanjkanja surovin iz uvoza često ustaviti. Posebno so to občutile tiste predelovalne industrije, ki so osnovane na uvozni surovini in nimajo lastnega izvoza.

Uvoz se je omejevalo administrativno v mejah realiziranega izvoza. Zato so bile tiste organizacije združenega dela, ki niso dosegle plana izvoza pod stalno omejitvijo uvoza. Druge organizacije združenega dela, ki so si zastavile nizek plan izvoza, so se obvezale za dodatni izvoz, pri katerem so koristile posebne ugod-

nosti uvoza. Takšna politika pa je vodila tudi k špekulativnem planiranju izvoza.

Tudi v letu 1982 ni pričakovati boljše situacije. Zaradi zapadlosti nekaterih dodatnih obveznosti do tujine so potrebe po ugodnejšem deviznem saldu letos še večje.

SISEOT je v tej zvezi izdal navodila za planiranje izvoza za leto 1982, kjer je potrebno povečati izvoz za dogovorjeno stopnjo, saldo se ne sme poslabšati in stopnja pokritja uvoza z izvozom se ne sme poslabšati. Združeno delo je plane predložilo v okviru svojih realnih možnosti in ta-

ko je nastal velik razkorak med družbenimi potrebami in predloženimi plani organizacij združenega dela.

Iz tega je sledil usklajevalni postopek v okviru enot SISEOT. V. enota — lesarstvo in gozdarstvo je imelo več usklajevalnih sestankov za uskladitev izvoza in uvoza. Končno smo se dogovorili za usklajeni plan V. enote:

Ta plan je konferenca delegatov V. enote dne 8. 4. 1982 na skupnem sestanku potrdila in predložila SISEOT. Iz globalne kvote izvoza in uvoza za SOZD Uniles je strokovni odbor za zunanjo trgovino in odbor za nabavo in kooperacijo dne 7. 4. 1982 na skupni seji uskladil izvoz in uvoz med članicami.

v 000 din
\$ = 27,30 din

	IZVOZ	UVOZ
UNILES	2.492.502	1.042.230
SLOVENIJALES	1.924.729	1.123.713
GLG	814.087	320.854
OSTALE OZD	1.526.850	734.461
GOZDARSTVO	374.496	130.589
V. ENOTA	7.132.664	3.351.847

Plan izvoza je najprej prikazan po starem SIV tečaju (\$ = 27,30 din), ker pa je v drugi polovici marca SIV tečaj spremenil, je prikazan še v novem SIV tečaju (\$ = 41,80 din). Ker so se vrednosti valut različno spremenile (od 6—53 %), je preračunan plan izvoza v letu 1982 po posameznih valutah na ravni DO. Isto velja za uvoz.

* * *

Ni časa in ne volje pomagati. To je zato težko, ker smo se tako navadili, v resnici pa ni noben problem. Vendar volja — ta nam manjka!

* * *

»Za dopust sva se zmenila. Ko bomo prišli domov, bo zgodnja jesen, potem pa zopet zima in novo leto. Kajne, kako čas hiti?«

PLAN IZVOZA ZA LETO 1982 (konvertibila + kliring)

	Izvoz			Plan izv. 1982		Skupaj
	realiz. 1981 (\$ = 27,30 din)	plan za 1982	porast izvoza	konvert. (\$ = 41,80 din)	kliring	
IZTOK	22.124	32.588	1,47	49.892	—	49.892
JAVOR	268.272	330.653	1,23	423.236	91.866	515.102
KRASOPREMA	43.157	48.345	1,12	74.016	—	74.016
LESNINA	109.699	151.575	1,38	210.386	9.952	220.338
LIKO	268.604	294.263	1,10	433.449	—	433.419
MARLES	270.036	348.576	1,29	445.480	7.524	453.004
MEBLO	386.098	487.826	1,26	646.369	181.435	827.804
NOVOLES	453.705	541.356	1,19	797.959	62.775	860.734
STOL	142.561	170.299	1,19	239.781	—	239.781
HOJA	57.881	87.021	1,50	115.738	24.804	140.542
UNILES	2.022.137	2.492.502	1,23	3.436.306	378.356	3.814.662

PLAN UVOZA ZA LETO 1982

(konvertibila + kliring)

	UVOZ			UVOZ		Skupaj
	realiz.	plan		plan za 1982		
	1981	1982		konvert.	kliring	
	(\$ = 27,30 din)			(\$ = 41,80 din)		
IZTOK	10.072	13.481	1,34	14.721	—	—
JAVOR	141.572	167.697	1,18	194.025	35.215	229.240
KRASOPREMA	22.275	24.778	1,11	27.751	—	—
LESNINA	45.712	64.596	1,41	78.161	3.981	82.142
LIKO	54.371	83.672	1,54	102.070	—	—
MARLES	60.705	85.018	1,40	101.256	16.536	117.792
MEBLO	210.160	246.369	1,17	196.628	54.660	351.288
NOVOLES	194.636	230.420	1,18	275.582	8.421	284.003
STOL	55.712	71.446	1,28	83.878	—	—
HOJA	10.198	18.453	1,81	22.845	28.172	51.017
UNILES	805.413	1.005.930	1,25	1.196.927	146.985	1.343.912

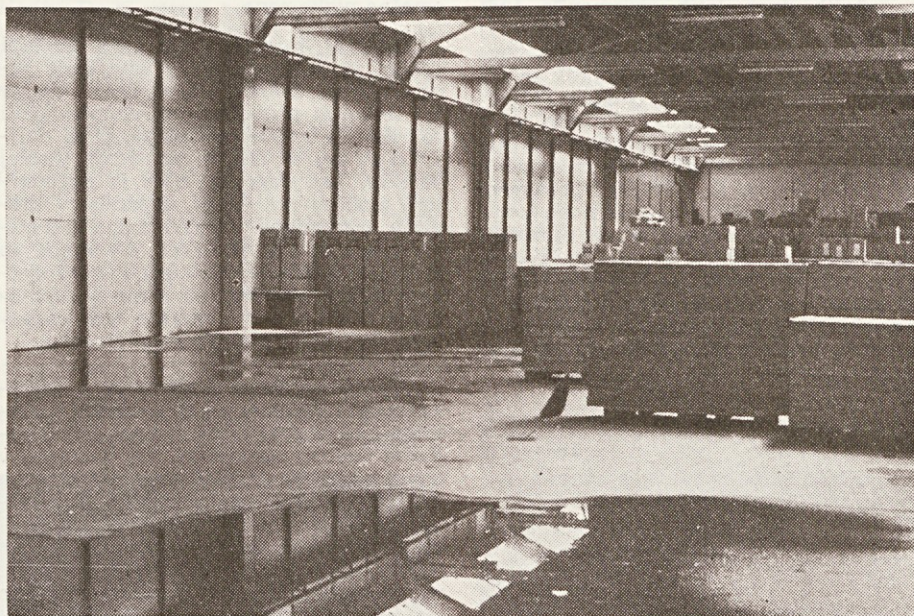
PRIKAZ POKRITJA — konvertibila
(izvoz : uvoz za leto 1981 in 1982)

	Pokritje 1981	Pokritje 1982
IZTOK	2,20	2,42
JAVOR	1,89	1,97
KRASOPREMA	1,94	1,95
LESNINA	2,40	2,35
LIKO	4,94	3,52
MARLES	4,45	4,10
MEBLO	1,84	1,98
NOVOLES	2,33	2,35
STOL	2,56	2,38
HOJA	5,68	4,72
UNILES	2,51	2,48

V planu izvoza-uvoza je zajeta blagovna menjava in storitve skupaj. Porast izvoza je nižji pri tistih članicah, ki so izvozno že močno angažirane in višji pri tistih, ki so v izvozu manj udeležene. Pri uvozu so upoštevani uvoz v preteklem letu, povečanje izvoza v letu 1982 in specifičnost proizvodnje.

Tako usklajeni plani V. enote so bili predloženi SISEOT. Po njih naj bi organizacije združenega dela lahko brez posebnih soglasij SISEOT uvažale na osnovi dinamike realizacije izvoza. Pri tem je še en pogoj: plačevanje iz inozemstva; torej da ima organizacija združenega dela na deviznem računu učinkovite devize.

Del deviz, ki jih OZD ustvarijo do vrednosti 65 odst. izvoza (če ostane razmerje za razpolaganje OZD 65:35), bodo organizacije združenega dela združevale v repoverigi za oskrbo repromaterialov, 35 odst. deviz od izvoza gre za splošne družbene potrebe. Pri tem je potrebno opo-

Pod gornjo fotografijo moramo napisati dvoje: Odpremno skladišče v TOZD-2 se je na lepem izpraznilo. V delu je v glavnem Princip program, ki se odpremlja demontiran in zaradi tega potrebuje malo prostora za deponijo. Potrebno bi bilo razmisliti, kako bi na tak način odpremljali tudi druge naše programe. Veliko lažje bi jih bilo uskladiščiti in velikokrat več bi jih odpeljali na tovornjakih in drugih transportnih sredstvih.

Na fotografiji je dobro vidno še nekaj. Dan pred slikanjem je skladišče zalila voda. Bila je močna nevihta s točo. Voda se sproti ni mogla odtekat in je precej visoko preplavila tla. Dobro, da skladišče ni bilo skoraj do zadnjega metra »zabito« z montiranimi pisalnimi mizami in omarami. Potem bi bilo izdelke zelo težko rešiti pred vodo.

zoriti, da je ta obveznost v absolutnem znesku. Če se plan ne realizira, jo je potrebno poravnati iz svojega deleža deviz.

Drago Maselj

Nekateri si predstavljajo življenje sodelavcev po svoje in ga jim skušajo tudi tako urediti. Pri tem pa se ne vprašajo, ali je to prav ali ne!

Prišli so skupaj na nekem kraju. Imeli so občutek, da so se drug drugega ustrašili. Bili pa so sodelavci, sosedje, nekateri celo več kot dobri znanci, kot prijatelji, pa to niso bili več.

* * *

»Kako se moreš o nekem tako zmotiti. Bil je tak ‚značaj‘, no vsaj na videz, v resnici...«

Izvoz — pomemben faktor gospodarske organizacije

Tudi naša DO se vse bolj smelo vključuje v mednarodno delitev dela. V to so jo prisilile zaostrene gospodarske razmere na domačem trgu, plačilno-bilančne obveznosti in potreba po večjem deviznem prilivu. Večji izvoz je edini vir deviz in zelo pomemben faktor za uresničitev gospodarske stabilizacije.

Ob koncu lanskega leta smo si zastavili težko nalogo ter načrtovali povečanje letošnjega izvoza za preko 20 odstotkov. Začrtan rezultat bomo lahko dosegli le z maksimalnim angažiranjem vseh delavcev v proizvodnih tozdih in izvoznem oddelku. Načrtovan izvoz v višini preko US \$ 6.000.000 je namenjen predvsem na tržišča s konvertibilno valuto. Razveseljivo je dejstvo, da se je v zadnjih dveh letih spremenila tudi miselnost delavcev v tozdih, saj se sedaj tozdi zavestno vključujejo v mednarodne tokove delitve dela, pa čeprav je pri izvoznih zaključkih manj ostanka dohodka. Lahko se pohvalimo, da smo se v naši DO pravilno usmerili v izvozna prizadevanja. Z gotovostjo pričakujemo, da bo obseg izvoza še povečan, predvsem v tozdu 3 in tozdu 4, saj je novo ustanovljeni izvozni inženiring že opravičil naše zaupanje. Gre predvsem za izvozne posle, ki so vezani na opremo večjih objektov v Iraku in drugih deželah v razvoju. Ugodni rezultati prvih petih mesecev letošnjega leta kažejo, da smo željeno dosegli.

Stol izdeluje več vrst gugalnikov. Med najlepšimi je prav gotovo tip 5840. Polizdelki so skladno oblikovani in z veliko mero okusa.

Tudi mere gugalnika ustrezajo vsakemu uporabniku.

Zaradi splošne recesije v svetu, ki se posebno čuti pri prodaji pohištva, se naši poslovni partnerji soočajo s problemi povečanih zalog, ki predstavljajo za kupce mrtev kapital. Padec prodaje pohištva ima za posledico, da naši kupci zahtevajo daljše plačilne roke, nekateri pa celo znižanje cen. Rast ameriškega dolarja je namreč povzročila, da je ameriško tržišče, ki je naš največji odjemalec pohištva, postalo zanimivo za marsikaterega jugoslovanskega proizvajalca. Novi izvozniki želijo za vsako ceno prodreti na trg, pri čemer je cena artikla drugotnega pomena. Takšno obnašanje povzroča proizvajalcem, ki so izvozno usmerjeni že vrsto let, nemalo preglavic, saj tudi kvaliteta blaga ne odtehta smešne nizke cene.

Omeniti moramo tudi novi devizni zakon, ki je stopil v veljavo letos junija. Le-ta namreč predpisuje, da je pri izvoznih pogodbah potrebno določiti rok plačila izvoženega blaga, ki ni daljši od 60 dni od dneva carinjenja (doslej 90 dni). Vse pogodbe, kjer je dogovorjeni plačilni rok daljši, zapadejo v kreditne aranžmane. Takšen način sklenitve pogodb zahteva več dovoljenj in potrdil Narodne banke ter obilico dodatnega dela pri urejanju izvozne dokumentacije. Zakon nam omejuje tudi razpolaganje z vsem deviznim prilivom.

Ko ocenjujemo poslovanje v letošnjem letu, vidimo, da se soočamo s problemi, ki so specifični za našo DO. Poudariti želimo ugotovitve, da trenutno v Stolu ni problem plasiranje artiklov na tržišča, pač pa ostaja vprašanje proizvodnih kapacitet. V primerjavi z ostalimi proizvajalci lahko ugotovimo, da so veseli vsakega naročila, saj je to še vedno ugodnejše kot proizvajati blago na zalogo. V izvoznem oddelku se naročil kar »malo bojimo«. Zavedamo se namreč, da bo partner poiskal blago pri naši »konkurenci«. Tako je potencialni kupec vsaj za nekaj časa za Stol izgubljen. Našim dolgoletnim poslovnim partnerjem je nerazumljivo, da letos ne moremo sprejeti nobenega novega naročila. Čudijo se, zakaj imamo tako dolge dobavne roke. Žal ugotovljamo, da smo glede tega nemočni, saj so nam problemi v proizvodnji zaradi pomanjkanja delavcev in deloma starih in iztrošenih strojev poznani. V bodoče bi morali nabavi novih strojev posvečati več pozornosti. Priznati moramo, da smo v izvoznem oddelku računali na večji fond ur prav v PE 7 (stolarni), vendar se je ta fond celo zmanjšal v primerjavi z lanskim letom.

Še vedno se soočamo z neizpolnjevanjem dogovorjenih klavzul, pri čemer si resnično ne smemo dovoliti, da kršimo pogodbene obveznosti. Posebno velja to za dobavne roke, ki jih ne izpolnjujemo. Stanje se je glede pretoka informacij o zamudah pri odpremnih terminih z novo ustanovljenim Sektorjem za pripravo proizvodnje močno izboljšalo.

Anica Okorn

Sveže domisljice z letošnjega srečanja upokojenecv:

»Koliko časa si pa v pokoju?«

»Tri dni.« Upokojenec je za hip počakal in mojstru, ki ga je vprašal, se je zdelo čudno, kakšno zvezo imajo trije dnevi z upokojenecem, ki je vendar že precej let v pokoju.

Nato je upokojenec nadaljeval.

»Tri dni več kot petnajst let. Precej časa sem že doma!«

»Letos ste ga pa ,pogrunтали'. 'Ozemljitev' ste nam pripravili takoj ob prihodu. Marsikdo bi se sicer še nekaj časa resneje držal, tako smo pa kot eno, saj smo stari znanci!«

»Starejših delavcev, torej vas, ki ste v pokoju, bili pa ste pridni in vestni delavci, je škoda, da ste doma. Prav take imamo najraje. Takoj bi vas nanovo zaposlili.«

* * *

Zasluzku pravimo, da je naš »kruh«.

Ko nesemo iz trgovine kilo kruha, industrijskega, na pari pečenega, smo veseli, da ga nam ne manjka. Navadili smo se na njegov okus, barvo in malokdo ve, koliko je plačal zanj.

Se kdo še spomni domačega kruha, ko je zadišal iz kmečke peči. Otroci so se usedli okoli stare mize in jedli. Vroč domač kruh, pečen na drveh. Naši otroci te dobrote ne poznajo.

Veseli bomo, če nam kruha ne bo nikoli manjkalo!

* * *

»Fusbal« smo rekli včasih, danes pa že večkrat rečemo nogomet. Kdo bi si mislil, da ima tako moč. Naši delavci so ob prenosih tekem s svetovnega prvenstva sedeli ob televizorjih in gledali in gledali. Naslednji dan pa komentirali.

Žene pa so stale ob strani. Okroglo usnje jim ni moglo pričarati svojega bliska in leska. Nekatere naše delavke so možem očitale, da nanje pozabljajo.

Izobraževanje in učenje za proizvodno delo

Usmerjeno izobraževanje je izobraževanje za delo in samoupravljanje, uvajanje usposabljanja z delom in na delu kot obvezne sestavine vzgojnoizobraževalnega dela po vseh programih za pridobitev in izpopolnjevanje strokovne izobrazbe. Usposabljanje z delom in na delu pa se izvaja kot proizvodno delo oziroma delovna praksa.

Proizvodno delo oziroma delovna praksa omogoča učencem usposabljanje z delom za pridobivanje posameznih strokovnih znanj ter razvijanje sposobnosti in spretnosti neposredno v delovnem procesu. Proizvodno delo je delo v tistih delovnih procesih, ki imajo proizvodni značaj, delovna praksa pa v tistih, ki nimajo proizvodnega značaja.

Obseg proizvodnega dela oziroma delovne prakse in navodila za organizacijo ter izvedbo tega dela določijo uporabniki in izvajalci v posebni izobraževalni skupnosti iz vzgojnoizobraževalnimi programi.

Osnovo za opredeljevanje vprašanj pri organizaciji in vsebinski opredelitvi proizvodnega dela oziroma delovne prakse določa zakon o usmerjenem izobraževanju.

Za zagotavljanje pogojev za izvedbo proizvodnega dela in delovne prakse mora organizacija združenega dela določiti:

I. Podrobni učni načrt proizvodnega dela oziroma delovne prakse.

Sestavine tega učnega načrta so:

1. Cilji proizvodnega dela oziroma delovne prakse

Cilji proizvodnega dela in delovne prakse so, da učenci:

— z aktivnim vključevanjem v neposredni delovni proces doživljajo delo, neposredno sodelujejo v delovnih procesih ter s tem spoznavajo organizacijo dela in vlogo delavcev v tem procesu,

— se neposredno vključujejo v samoupravne odnose, jih vrednotijo in jih povezujejo s teoretičnimi spoznanji,

— spoznavajo pravila varstva pri delu in uporabo osebnih zaščitnih sredstev.

2. Vsebina proizvodnega dela in delovne prakse

Program proizvodnega dela vsebuje uvodni del, v katerem se učenci informirajo o organizaciji dela, tehnološkem procesu v OZD in samoupravnem življenju. Da bi učenci bolje spoznali samoupravno življenje v OZD, zanje programiramo obisk oziroma udeležbo na sejah različnih samoupravnih organov in DPO.

V zvezi z delom, ki ga bodo opravljali v OZD, pa moramo na osnovi učnega načrta proizvodnega dela oziroma delovne prakse, izbrati primerna dela in naloge v tehnološkem procesu OZD, ki naj bi jih opravljali učenci.

3. Izbrati je potrebno tudi delavce, ki bodo izvajali proizvodno delo oziroma delovno prakso.

Zakon o usmerjenem izobraževanju ne predpisuje, kakšno izobrazbo oziroma delovne izkušnje morajo imeti ti delavci, pač pa te pogoje določajo programi proizvodnega dela, ki jih sprejmejo

posebne izobraževalne skupnosti. Izbiro opravi delavski svet OZD. Gospodarska zbornica Slovenije pa je pripravila poseben program za usposabljanje teh delavcev.

4. Materialna sredstva za organizacijo in izvajanje delovne prakse oziroma proizvodnega dela

Za izvajanje delovne prakse oziroma proizvodnega dela moramo zagotoviti tudi materialne pogoje, kot so delovni prostori, delovna sredstva, predmeti dela, sredstva osebne zaščite pri delu in druga sredstva varstva pri delu.

II. Finančna sredstva za izvajanje proizvodnega dela oz. delovne prakse

Za izvajanje proizvodnega dela in delovne prakse je potrebno načrtovati naslednja sredstva:

— sredstva za nagrajevanje delavcev, ki bodo izvajali proizvodno delo oziroma delovno prakso,

— nagrade učencev oziroma študentov na proizvodnem delu oziroma delovni praksi,

— sredstva za prehrano, osebna zaščitna sredstva, zavarovanje za primer nesreče pri delu, posebne zdravniške preglede, če so ti obvezni.

Zakon o usmerjenem izobraževanju določa, da učencem na proizvodnem delu oziroma delovni praksi pripada nagrada v skladu z njihovim delovnim prispevkom. Enako govori tudi družbeni dogovor o oblikovanju sredstev za osebne dohodke in skupno porabo.

Pri določanju višin nagrad za učence in študente na proizvodnem delu in delovni praksi upoštevamo:

— minimalno višino nagrade, določeno s samoupravnim sporazumom o temeljnih plana posebne izobraževalne skupnosti,

— trajanje proizvodnega dela oziroma delovne prakse,

— usposobljenost učenca,

— učenčeve dosežke pri opravljanju proizvodnega dela.

Tako bi bila nagrada sestavljena iz enotnega dela in stimulativnega dela, ki bi ga učenci in študenti dobili le v primeru, da so v času opravljanja proizvodnega dela oziroma delovne prakse dosegli rezultate po kriterijih, ki so malo prej navedeni.

Kako je potekalo usmerjeno izobraževanje v naši delovni organizaciji:

Učenci v srednjem usmerjenem izobraževanju so proizvodno delo opravljali že v mesecu februarju. Proizvodno delo so izvajali v:

— montažnem oddelku PE-8,

— strojnem oddelku PE-8,

— oddelku furnirne PE-6,

— oddelku grobega reza PE-4,

— montažnem in strojnem oddelku TOZD-2,

— ročni obdelavi TOZD-4,

— tapetniški delavnici PE-5.

Nadaljevanje na 12. str

Princip program je izredno zanimivo pohištvo. Elementi so prav posebni, zelo smiselno oblikovani in kot celota zelo funkcionalni.

Odpredeljanje ne poteka po vnaprej določenih izdelkih, niti ne samo po polizdelkih, temveč po skrbno določenih skupinah polizdelkov, iz katerih je mogoče po najlažjih kombinacijah sestaviti potrebno pohištvo.

Na sliki vidimo delavko, ki za odpremo pripravlja spodnje nosilne okvirje. V kotnike so zabite unita matice, vanje pa priviti vijaki »s čeveljčki«, da kupec lahko za morebiti neravnem podu vzpostavi vodoravno lego elementa.

»No, sedaj bo pa dopust. Janja, vi greste na morje. Ali se nagi kopate. Saj me nič ne briga, vendar bi rad vedel.«

»Kopalk ne prenesem. Kaj pa vi?«

Nadaljevanje z 11. str.

Opis del in nalog, na katerih se je izvajalo proizvodno delo, je pripravila služba za varstvo pri delu skupno z organizatorji proizvodnega dela.

Nalogo organizatorjev proizvodnega dela so imeli naslednji naši sodelavci:

1. Repovž Ivan, TOZD-1
2. Jeglič Anton, TOZD-2
3. Trdin Ivan, TOZD-2
4. Bernik Slavko, TOZD-3
5. Jagodic Vinko, TOZD-4
6. Zajc Vladimir, TOZD-5

Organizatorje proizvodnega dela smo v mesecu oktobru in novembru poslali na seminar. Poklicna Lesna šola Škofja Loka je organizirala seminar za lesarje in tapetnike, Zavod za tehnično izobraževanje Ljubljana pa za kovinarje.

Za gostinsko usmeritev nismo izvajali proizvodnega dela, ker v naši delovni organizaciji nimamo pogojev za izvajanje proizvodnega dela. Zato so bili naši učenci (2 učenki) poslani na proizvodno delo drugam.

Do sedaj je proizvodno delo oziroma delovno prakso opravljalo v naši delovni organizaciji 48 učencev, in sicer:

- 9 lesarjev,
- 4 kovinarji,
- 3 tapetniki,
- 32 učencev iz ICRM Kamnik.

Učence v srednjem usmerjenem izobraževanju smo prvi dan seznanili, oziroma jim predstavili delovno organizacijo. Pripravili smo jim brošuro, v kateri je bila zajeta celotna predstavitev delovne organizacije — od ustanovitve pa do danes. Predavanje, ki smo jim ga pripravili prvi dan, pa je zajemalo naslednje teme:

1. samoupravna organiziranost,
2. potek proizvodnje in njeni izdelki,
3. varstvo pri delu,
4. organizacija in ekonomika v delovni organizaciji,
5. ogled tovarne.

Tako si je vsak posamezen učenec lahko ustvaril okvirno sliko oz. predstavo o naši delovni organizaciji.

Ker v okviru PIS za lesarstvo, katerega član je tudi naša delovna organizacija, niso bila izoblikovana merila za nagrajevanje učencev v srednjem usmerjenem izobraževanju in organizatorjev proizvodnega dela, smo se v okviru kamniške občine dogovorili za enotna merila glede nagrajevanja.

Nagrade za proizvodno delo učencev 1. letnika usmerjenega izobraževanja znašajo:

1. za normalno oziroma povprečno uspešno delo 10 din/h neto
2. za manj uspešno delo, do -10 odst. 9 din/h neto
3. za bolj uspešno delo, do +20 odst. 12 din/h neto

Za organizatorje proizvodnega dela v letu 1982 znaša nagrada 1 odst. osnovnega OD za vsakega učenca na proizvodnem delu (80 ur) za čas trajanja proizvodnega dela.

Navesti je potrebno tudi težave in probleme, s katerimi smo se srečevali v srednjem usmerjenem izobraževanju.

V septembru smo imeli 18 študentov — učencev v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Od tega:

1. Lesar IV. — srednji program (poh. mizar) 7 učencev
2. Obdelovalec lesa — skrać. program 1 učenec
3. Lesar-tapetnik 2 učenki
4. Preoblikovalec in spajalec kovin (str. ključ.) 3 učenci
5. Vzdrževalec in upravljalec strojev (kovinar — skrać. program) 1 učenec
6. Vzdrževalec vozil in strojev (avtomehanik) 1 učenec
7. Električar — energetik 1 učenec
8. Kuhar 1 učenka
9. Natakar 1 učenka

Že v mesecu decembru je bila prekinjena prva pogodba o štipendiranju, v mesecu februarju druga, v marcu pa kar dve pogodbi o štipendiranju.

Tri pogodbe so bile prekinjene zaradi slabih učnih uspehov.

Ker so imeli vsi naši študenti, ki so se izobraževali v Ljubljani na lesni šoli, slabe učne uspehe v prvem polletju (po 6, 7, 8, 9 nezadostnih ocen), smo se odločili, da jih preusmerimo v Škofjo Loko.

Preusmerili smo jih 5. Od teh petih sta se naknadno dva odločila, da kljub temu nadaljujeta šolanje v Ljubljani, in to v skrajšanem programu. Eden pa je prekinil pogodbo o štipendiranju.

Tako nam je ostalo v mesecu aprilu le 14 študentov. Ob koncu naj še navedem, da smo v letošnjem letu razpisali 38 kadrovskih štipendij, in sicer:

	razpisanih	priljav
1. lesar — pohištvni mizar	15	5
2. lesar — pomožni mizar	10	0
3. strojni ključavničar	5	1
4. obratovni električar	2	1
5. kovinar — strugar	1	0
6. klepar	1	0
7. tesar	1	0
8. tapetnik	3	2

Kljub temu, da je poklic lesarja — pohištvnega mizarja deficitaren poklic in da se učencem poveča štipendija za 200 točk mesečno, lahko ugotovimo, da prijav za ta poklic in nekatere druge — kot je razvidno — nimamo.

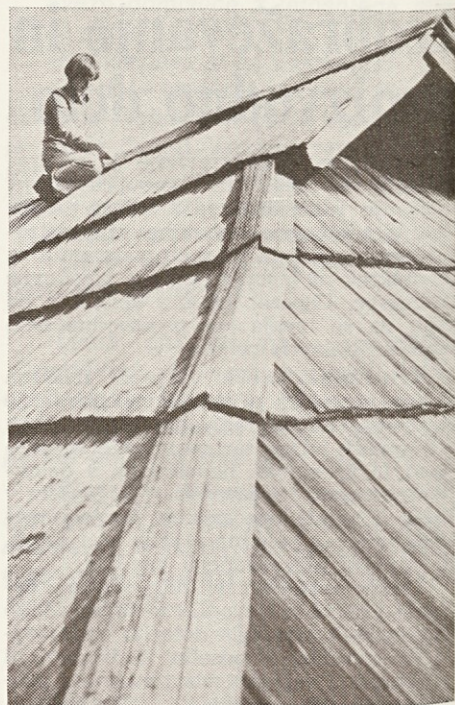
Marta Orešnik

* * *

Dejal je: »Pridi še kaj!« čeprav že ob prvem obisku ni imel kaj govoriti. Ko se je spomnil na nekdanja leta, pa je vendar nekje v sebi še začutil, da ni prav.

Posamezna delovna mesta, oddelki in tudi večji delovni prostori so toliko urejeni, kolikor je tem ljudem do reda. S tem, da je samo najosnovnejši red okoli strojev, še zdaleč ni vse urejeno. Rednega vzdrževanja je potrebno vse, orodje, stroji in bližja okolica.

Mi tega morda ne vidimo, drugi ljudje pa prav dobro.

Nikoli ni prijetno poklekniti na pločevinasto ali salonitno streho. Če le moremo, tega ne bomo naredili. Pravi užitek pa je prijeto za naklan in od dežja izpran les, ker je topel in domač.

Ni čudno, da so leseni izdelki nad najlepšimi in se jih človek nikoli ne naveliča.

(Slika N. Lah)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega dragega ata Staneta Učarja iz Rudnika pri Radomljah se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste mi kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Hvala sodelavkam in sodelavcem tozda Prodaja, Interieru na Duplici in računovodstvu za podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti.

Hči Stanka Strnad z družino

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža in očeta Franca URHA iz Motnika, zaposlenega v tozdu 3, PE MOTNIK, se zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti in mu poklonili cvetje. Iskrena hvala delavcem in OOS tozda 3, tozda 5, pevcem za zapete žalostinke, tov. Ivanu Kogejju za poslovilne besede in vsem sosedom za izkazano pomoč, posebno Koželjevim.

Žena Marija,
hčerka Suzana in sin Marjan
z družinama,
sinova Rado in Roman

Problema ima ali...

Radno mjesto komercijalnog predstavnika u Rijeci (i Splitu) u sastavu Interijera u Zagrebu otvoreno je 1. 7. 1976. Od tada neprekidno radim na tom radnom mjestu koje obuhvaća područje Hrvatskog primorja, Gorskog Kotara, Istre i otoka Sjevernog Jadrana.

Vrijeme od moga stupanja na ovo radno mjesto bilo je vrlo uspješno za našu radnu organizaciju, kao i za mene. U tom razdoblju opremili smo, putem direktnih ugovora s investitorima, veći broj poslovnih i drugih objekata među kojima ističem samo neke od njih: Elektroistra u Labinu, Jugolinija — Rijeka, SDK Čabar, Riječka banka — Labin, Riječka banka — Opatija, SO — Crikvenica, SO — Rijeka, kino dvorana u Kraljevići, kino Beograd u Rijeci, DINA — petrokemija na Krku, dvorana Radničkog sveučilišta u Rijeci, Adria-gradnjakomerc u Lovranu, dvorana kazališta u Rovinju i drugi, te putem ostalih opremača (Brodokomerc, »Drvo«, Exportdrvo, Lesnina, Mladost i dr.) mnogo hotela i drugih objekata. Prisutnost stolovih proizvoda na ovom području vrlo je značajna. Nema skoro ni jednog značajnijeg objekta u kojem dio opreme nije iz našeg proizvodnog programa.

Svakodnevni posjeti projektiranim organizacijama i razgovori s projektantima pružaju mi mogućnost uvida u sve ono što se planira graditi ili opremiti na ovom području. Na osnovi usmenih kontakata, perspektiva i drugih informacija koje pružam projektantima naši

proizvodi nalaze mjesto u svakom poslovnom prostoru, hotelu, dvorani...

Mjere restrikcije u izgradnji poslovnih objekata i ograničenja kupnje uredske opreme stvorili su velike poteškoće u plasmanu naše opreme u cijeloj zemlji, pa tako i na ovom području. Orientacija na vanjsko tržište bila je u ovakvoj situaciji jedina i ispravna poslovna politika. U nastojanje da se čim više robe plasira na inozemno tržište uključio sam se i ja ugovaranjem isporuke opreme za Irak preko GRO Primorje iz Rijeke s kojom smo jedan ugovor realizirali, drugi nedavno potpisali, a momentalno pregovaramo za još jedan veliki posao za istog kupca.

U obavljanju poslova i zadataka plasmana naših proizvoda na ovom području nailazim na poteškoće slične poteškoćama Interijera i predstavnika koji rade izvan sjedišta naše RO. Tu u prvom redu mislim na duge rokove isporuke, slabe kontakte sa suradnicima u »centrali«, otežanu mogućnost dogovaranja i drugo.

Ipak, najveći problem u mom radu je nedostatak poslovnog prostora. Posao obavljam u svom stanu, a to je vrlo neprikladno i s mnogo nedostataka. Razgovore s poslovnim partnerima moram obavljati u raznim lokalima ili odlaziti u njihove urede. U takvim slučajevima nije moguće strankama prezentirati sve ono što im možemo ponuditi, pružiti im mogućnost da vide kakav u naravi izgleda pojedini proizvod, što je vrlo značajno i često odlučujuće u donošenju odluke kupca za kupnju određene robe. S tim u vezi smatram da bi bilo neophodno iznaći mogućnosti za osiguranje jednog manjeg poslovnog prostora u kojem bi bio izložen dio našeg proizvodnog programa i u kojem bi se moglo primiti stranke i voditi poslovne razgovore.

Dugi rokovi isporuke naručene robe, parcijalna (nekompletna) isporuka, koji vrlo često nemaju opravdanja, dovode do toga da gubimo »stare« i teško dobivamo nove kupce. Stiče se dojam, da smo mi u drugom planu, a ne sagledavaju se poteškoće koje imamo na svom području gdje je konkurencija mnogo veća i zatvorenost tržišta jako prisutna.

Rad u ovakvim uvjetima donosi mnoge poteškoće kojih nemaju ostali zaposleni u našoj RO, pa bi stoga trebalo pokazati više zanimanja za naše probleme i pružiti nam iste uvjete rada

kao i svim ostalim članovima kolektiva, tim prije što smo mi prvi na udaru kritike ako nešto loše krene u poslovanju.

Na osnovi dosadašnjeg iskustva koje sam stekao na ovom radnom mjestu smatram odluku o otvaranju radnog mjesta predstavnika na ovom području potpuno ispravnom i opravdanom. Međutim, da bi i mi kao predstavnici opravdali ukazano povjerenje treba nam osigurati odgovarajuće uvjete rada, tim prije što mi predstavnici predstavljamo kompletnu komercijalno-tehničku službu u malom, u jednoj osobi.

Područje koje spada u djelokrug rada veliki je konzument uredskog i hotelskog namještaja. Rijeka, kao veliki industrijski i privredni centar, te ostalo područje s jakim turističkom privredom veliki su potraživači uredske, hotelske i ostale opreme. Svake godine gradi se veći broj hotelskih i drugih objekata za koje se traži kvalitetna oprema i brza isporuka. Koliko takvih objekata će biti opremljeno našim proizvodima prvenstveno ovisi o nama samima. Na ovom području planira se izgradnja većeg broja poslovnih objekata (Elektroprivreda, Brodomaterijal, Elektroprimorje, Riječka banka) te veći broj hotelskih i turističkih objekata. U novoj Riječkoj industrijskoj zoni, koja je locirana izvan Rijeke, niknut će mnogo novih proizvodnih hala u čijem sklopu će biti izgrađeno više poslovnih objekata i uredskih prostorija. Da bi čim više našeg namještaja bilo zastupljeno u tim objektima nije dovoljno samo moje zalaganje, već zalaganje svih faktora u našoj RO.

Iz ovo kratkog napisa vidljivo je da su u ovom kratkom periodu postojanja predstavnika u Rijeci postignuti dobri poslovni rezultati, što ne znači da nisu mogli biti i još bolji, ali da se istovremeno susrećem s mnogim problemima koji otežavaju rad i onemogućavaju ostvarivanje većih poslovnih uspjeha.

Problema ima, ali se dobrom voljom i zalaganjem svih nas zajedno mnogi problemi mogu i moraju na najbolji i najbrži način riješiti. Omogućavanjem dobrih uvjeta za rad, dobrom suradnjom i zajedničkom brigom i odgovornošću možemo postići još bolje poslovne rezultate, afirmirati našu radnu organizaciju i mene kao predstavnika i još više učvrstiti renome kojeg RO »Stol« uživa na ovom području, zahvaljujući suvremenim oblicima i visokoj kvaliteti naših proizvoda kao i stručnom i angažiranom radu svih segmenata koji čine RO Stol.

Zdravko Vukić

Včasih smo lepilo za nalep iprena na stolove lupine mazali s čopičem, danes ga brizgamo s pištolo. Vendar je tudi to delo potrebno razviti naprej — da bo potekalo še hitreje in lažje za delavko.

Na sliki: brizganje lepila na oblikovane vezane plošče v Motniku.

KAKO SMO V SOZDU USMERILI SREDSTVA OBVEZNEGA POSOJILA ZA KREDITIRANJE HITREJŠEGA RAZVOJA GOSPODARSKO MANJ RAZVITIH REPUBLIK IN AVTONOMNIH POKRAJIN ZA LETO 1981

Skladno z Zakonom o zagotavljanju sredstev in izpolnjevanju obveznosti SR Slovenije za pospeševanje gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo je bilo v okviru sozda Uniles po ZR 1981 zbranih 108.711.218,00 din sredstev, ki so bila usmerjena po Samoupravnih sporazumih v:

- Javor Pivka, za projekt izgradnje tovarne furnirja v ŠIK Javorak Nikšič, Črna gora, v znesku 18.000.000,00 din
- Agraria Brežice, za projekt izgradnje rastlinjakov v ZIK Kočansko pole Kočani, Makedonija, v znesku 14.562.000,00 din
- Vozila Gorica, za projekt izgradnje tovarne avtohladilnikov v »Transkop« Bitola, Makedonija, v znesku 76.149.218,00 din.

Marija Sitar

Novi izdelki v Stolu

»Jaz to bolj slabo razumem. A ti pa nič?«

Letos spomladi je Republiška skupnost za cene odobrila povišanje cen lesenim izdelkom za približno 10 %. Ker pa so cene nekaterim repromaterialom (hlodovini, furnirju, ivernim ploščam itd.) že pred tem poskočile na občutno višjo stopnico, smo po izračunu lastnih cen naših izdelkov ugotovili, da nekatere prodajne cene ne pokrivajo več niti materialno-izdelavnih stroškov — tudi ob desetodstotnem povišanju ne.

Med izdelke, ki so postali problematični, spadajo predvsem leseni in kovinski stoli in mize ter postelje. Odločili smo se za akcijo, ki se nam je v takih okoliščinah zdela neizogibna — in sicer: izločiti iz asortimenta vse problematične artikle in jih nadomestiti z novimi, za katere je potem prek Republiške skupnosti lažje formirati ustrezne prodajne cene.

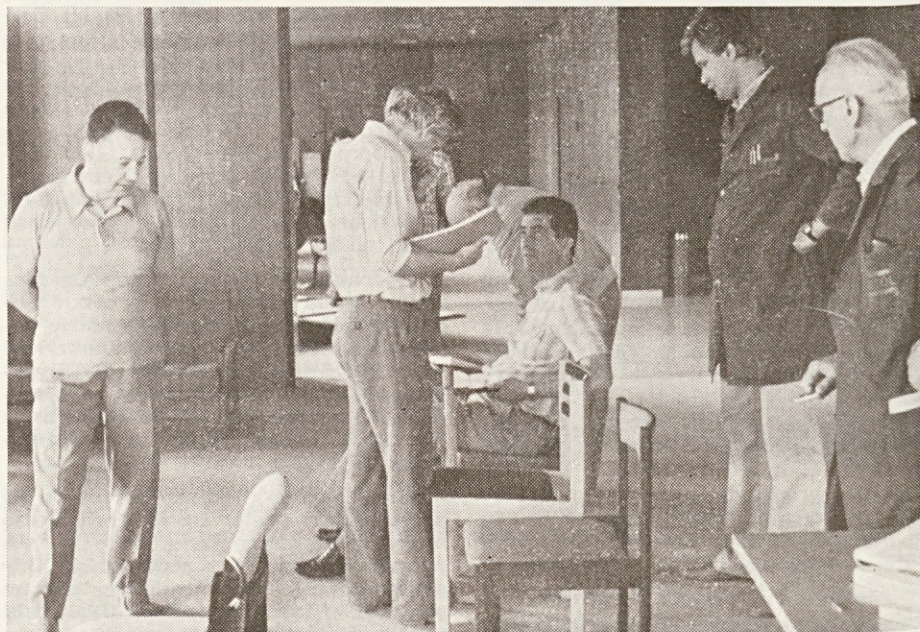
Izdelava vzorcev zahteva veliko strokovnega znanja, saj mizar tukaj ni le opravljalec nalog, pač pa skupaj z oblikovalcem sokreator zastavljene naloge. Največ prototipov izdelajo v PE 5, kjer so nastali tudi tile trije stoli.

Akcijo je podprl tudi Poslovni odbor na čelu z glavnim direktorjem. Oddelek za razvoj oblik je prevzel obveznost, da v treh tednih pripravi program, ki naj bi zamenjal izločene izdelke.

Morda se je komu, predvsem v proizvodnji, zdelo čudno, zakaj kar naenkrat toliko vzorcev v izdelavi, tudi zato, ker je istočasno tekla tudi proizvodnja vzorcev (program »L«, koralni in polni), ki bodo septembra razstavljeni na milanskem sejmu. Naši vzorčni mizarji so bili tako vseskozi maksimalno zaposleni na tem področju. Najbrž pa se bo na take pojave treba kar navaditi. Le stalna menjava programov oziroma izdelkov, ki niso ekonomsko opravičeni z donosnejšimi, bo omogočala delovnim organizacijam, da bodo zmagovale v hudem boju s konkurenco in vse bolj neugodnim tržiščem.

Zastavljeno delo je zdaj (prve dni julija) že skoraj v celoti realizirano do

Da pa celotno breme izdelave prototipov ni padlo le na PE 5, smo postelje in mize lansirali v izdelavo v PE 8, predalnice za visečo kartoteko pa v tozd 4 (Moste).

Za pomembnejše odločitve je nujno timsko delo. Da je izdelek zrel za proizvodnjo in za kupca, mora biti ugodno ocenjen od strokovnjakov z različnih področij.

faze prototipov. Posebej ob predstavitvi desetih vzorcev lesenih in kovinskih stolov v pritličju upravne stavbe smo 25. junija sklicali sestanek, na katerem so bili prisotni predstavniki proizvodnje (Švajger, Smolnikar, Kladnik, Štebe), prodaje (Palčič), razvoja oblik (Uršič) ter priprave proizvodnje (Škrinjarič, Stele). Na tem sestanku smo sprejeli, oziroma predlagali manjše konstrukcijsko-oblikovne korekture na osmih artiklih, dva pa smo odklonili.

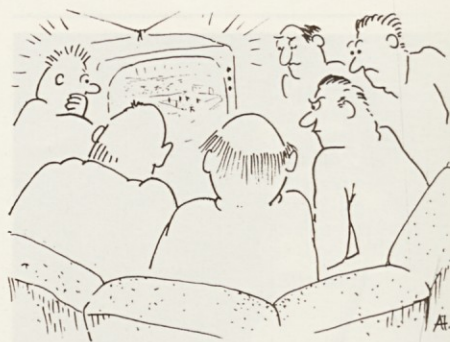
Naslednja faza je bila fotografiranje novo sprejetih artiklov, kajti po novih določitvah Republiške skupnosti za cene je potrebno ob prijavi cene poslati tudi barvno fotografijo (prej je zadostovala skica), poleg vsega ostalega.

Ko bodo pripravljene fotografije in tehnični opisi, moramo od Inštituta za lesno industrijo pri Biotehniški fakulteti v Ljubljani dobiti »izjavo o novem artiklu«, nato nam na skupnosti lahko potrdijo ceno — šele po dolgotrajnem in včasih naravnost »ubijajočem« administrativnem postopku lahko naš izdelek ponudimo kupcu. Seveda pa mora medtem tudi uspešno steči proizvodnja, pred tem pa priprava celotne tehnične dokumentacije.

Podobna usoda, kot nekatere omenjene artikle, katerih prodajna cena ne pokriva več stroškov, je doletela tudi dolga leta najbolj znan in uspešen Stolov izdelek, oziroma sistem REX. Ti artikli so na voljo le še izvozu, kjer se cene formirajo pristo in glede na možnosti. Kupci, ki so se kar nekako navadili na ta zlozljivi fotelj in mizico, sprašujejo, če ga res ne bo več mogoče

kupiti. Vsi se zavedamo, da Stol mora nadaljevati z izdelavo tega že 25 let uspešnega izdelka.

Franc Stele

»Poglej ga, hudirja, sedaj bo pa zabil gol!«

»Ah, kje pa, ne bo ga!«

Taki komentarji so krožili po naših dnevnikih sobah, ko smo dobesedno zijali v svetovne nogometne dogodke.

Znan je primer, ko sta oče in sin navijala za različni moštvi. Oba sta navdušena pristaša nogometa. Malo je manjkalo, da se nista sprla.

* * *

»Hčerka, nikaner ne misli, da boš imela takoj fanta. Taka smrklja!«

»To bi se ti zdelo. Nekaj imam že namočenega.«

KADROVSKE SPREMEMBE ZA MAJ IN JUNIJ 1982

Delovno razmerje so sklenili:

V TOZDU SEDEŽNO POHIŠTVO

SIMIČAK Metod, NK delavec, PE 8
MAUČEC Majda, NK delavka, PE 7
ERJAVŠEK Darko, NK delavec, PE 8
HORVAT Franjo, KV parketar, PE 8
ZARIČ Veselka, NK delavka, PE 6
KRIVOROTOV Nada, NK delavka, PE 7
BEHRIČ Halida, NK delavka, PE 6
MILIVOJEVIĆ Mile, NK delavec, PE 7

V TOZDU PLOSKOVNO POHIŠTVO

GNIDICA Stojan, NK delavec, iz JA
BIOKSIČ Božo, NK delavec, iz JA

V TOZDU KOVINSKO IN OBLAZINJENO POHIŠTVO

KOŠIR Matjaž, NK delavec, PE 3
LOMOVŠEK Roman, KV avtomehanik,
PE 3, iz JA

V TOZDU TEHNIČNE STORITVE

POLJANŠEK Boris, KV stroj. ključav-
ničar, iz JA
KOROŠEC Franc, KV strugar, iz JA
BAVDEK Roman, KV strojni ključavni-
čar
MOŠNIK Marko, KV strojni ključavni-
čar
URH Roman, KV strojni ključavničar
POLJANŠEK Danijel, KV strojni klju-
čavničar
AMBROŽ Peter, KV avtomehanik
ZARNIK Peter, KV strojni ključavničar,
iz JA

V TOZDU DELAVSKA RESTAVRACIJA

ILIČ Dobrica, NK delavka

V TOZDU PRODAJA

RAZDEVŠEK Matej, KV prodajalec, In-
terier Duplica, iz JA
MIČIČ Vladimir, NK delavec, Interier
Beograd

V SKUPNIH SLUŽBAH

HRIBAR Zdenka, NK delavka
NOVAK Franc, dipl. ing. elektrotehnike
— pripravnik, iz JA

Delovno razmerje so prenehali:

V TOZDU SEDEŽNO POHIŠTVO

POSAVEC Miro, NK delavec, PE 8
KERŽIČ Marija, NK delavka, PE 8
DACAR Stanislav, NK delavec, PE 7,
upokojen
RAVNIKAR Ljudmila, PK ročna bru-
silka, PE 7, upokojena
PETKOVŠEK Ivanka, PK izdelov. vez.
plošč, PE 6, upokojena
LOBODA Marija, NK delavka, PE 8,
upokojena
ZABRET Feliks, PK skladišni delavec,
PE 7, upokojen
MUHIČ Alojz, NK delavec, PE 4
ŠKRIJELJ Ismet, NK delavec, PE 4
MOŠNIK Draga, NK delavka, PE 7

SAJEVIĆ Frančiška, PK žagarka, PE 4,
upokojena

VIDERGAR Stanislav, NK delavec, PE 7
MLINAR Marija, NK delavka, PE 7
KOSIČ Gina, NK delavka, PE 7
ŽITKO Matija, NK delavec, PE 4
ČELIK Albin, NK delavec, PE 4
PERNE Zvone, NK delavec, PE 4
ORAŽEM Frančiška, NK delavka, PE 8,
upokojena
VRANKAR Danilo, NK delavec, PE 8
ZORE Frančiška, PK delavka, PE 7, upo-
kojena

V TOZDU PLOSKOVNO POHIŠTVO

SIKOŠEK Franc, mizarski delovodja
KEPIC Cecilija, KV izdelov. vez. plošč,
upokojena
GODEC Alojzija, PK izdelov. vez. plošč,
upokojena
JURŠIČ Simon, NK delavec
ADAMIČ Bojan, NK delavec
MARKOVŠEK Jože, NK delavec

V TOZDU KOVINSKO IN OBLAZINJENO POHIŠTVO

REMS Ivanka, NK delavka, PE 5
ŽAGAR Branko, KV avtomeh., PE 3
LOMOVŠEK Roman, KV avtomeh., PE 3
ŠTEBE Kristina, NK delavka, PE 5,
upokojena
PISKAR Ivan st., vodja PE Motnik,
upokojen
URH Franc, NK delavec, PE Motnik,
umrl

V TOZDU PLOSKOVNO IN KOSOVNO POHIŠTVO SLOGA MOSTE

DŽINIČ Omer, NK delavec
ŠOSTERA Ivica, NK delavka

V TOZDU TEHNIČNE STORITVE

VIDMAR Jože, VK avtomeh., upokojen
VEHOVEC Jože, KV voznik, upokojen
ERBEŽNIK Janez, KV varilec, umrl

V TOZDU DELAVSKA RESTAVRACIJA

PESTOTNIK Frančiška, NK delavka,
upokojena

V TOZDU PRODAJA

ZEME Ladislav, KV mizar, predstavn-
štvo Celje

V SKUPNIH SLUŽBAH

KAČ Martin, strojni inženir
ŠKRLEP Marija, gimn. maturant
PETEK Franc, PK gasilec

Oddelek za delovna razmerja

»Zakaj me ne moreš videti, njega
imaš pa tako rad.«

»Saj tudi tebi nič ne manjka, nje-
mu pa čisto nič!«

* * *

»Sem rekel, da se ne bom z no-
beno žensko več, saj pravim, niti po-
govarjal ne.«

Med ljudmi je navada, da se v po-
letnih mesecih, ko je glavni čas do-
pustov, za trenutek oddahnemo in
skušamo pozabiti na vsakodnevne te-
žave. Izpred oči si skušamo prepoditi
podražitve, ki nam belijo lase in po-
višujejo utrip; želimo, da bi bilo živ-
ljenje bolj urejeno; trudimo se, da bi
imeli od svojega popotovanja po zem-
lji vsaj nekaj. — Če ne drugega, vsaj
zagotovilo, da ne bo slabše kot do
sedaj.

Vendar v teh dopustniških dneh
ne bomo o tem niti razmišljali. Pred
nami so poletne gore, kak dan tople-
ga Jadrana, nalita čaša rdečega vina,
nasmeh na obrazu mladenke.

Ob poletnem večeru skušamo po-
misliti na brezskrbna mlada leta, ko
so se zvezde na nebu nekam prijaz-
no sklanjale nad naše strehe in je
zemlja dišala po ljubezni, po kruhu,
sreči.

Življenje bo teklo svojo pot, če se
bomo ustavljali ob vsaki pregradi, ali
če jo bomo znali obiti in videti mar-
sikaj lepega!

*Nek naš delavec je v kamniški tr-
govini Ona-on kupoval žensko kopal-
no obleko. Rekli so mu, da jih nima-
jo in da to prodajajo v Svilanitovi tr-
govini. Šel je tja in vprašal za kopal-
no obleko. Pokazali so mu frotirasto
haljo, ki jo žena obleče po kopanju.
Za kopalke pa so rekli, da jih imajo
v trgovini Ona-On.*

*Včasih smo kopalkam rekli kopal-
na obleka, kopalka pa je bila tista
ženska, ki se je kovala.*

* * *

*»Prosim, če bi se odstranili od tele-
fona, imam intimen pogovor!«*

Stolov DIT na Interbimallu '82

Naše društvo inženirjev in tehnikov je v času od 20.—22. maja 1982 obiskalo 8. mednarodni bienale INTERBIMALL '82, to je drugi največji mednarodni sejem strojev in opreme za lesno industrijo na svetu, takoj za hannoverskim in SASMIL '82, to je mednarodnim sejmom reprovmaterialov in polizdelkov za pohištvo in oblazinjeno pohištvo. Oba sejma sta bila v Milanu.

Med potjo proti Milanu smo se udeleženci strokovne ekskurzije ustavili v Coneglianu pri firmi Leyform, s katero tudi poslovno sodelujemo. Tu smo si s pomočjo našega zastopnika v Italiji in vodstva tovarne ogledali celo tovarno, ki ni velika in je v bistvu montažnica nekaj deset tipov vrtljivih kovinskih oblazinjnih stolov. Stoli so izredno lepih oblik in so kombinacija kovine, plastike, blaga in lesa. V sodobno urejeni krojilnici blaga imajo posebno stiskalnico za blago, ki pride v poštev ob večjih serijah. Delavcev nimajo veliko, ker dobivajo posamezne polizdelke od kooperantov. Posebej velja omeniti demontažni vrtljak, ki se ga lahko razstavljene zapakira v sorazmerno majhen karton, kar je zelo pomembno pri prevozih na večje razdalje, saj svoje izdelke izvažajo tudi v Ameriko.

V Milanu smo si ogledali INTERBIMALL '82, na katerem je razstavljalo

700 razstavjalcev iz 21. evropskih in izvenevropskih držav v 8. paviljonih, na čisti razstavni površini 52.000 m². Razstavjalci so prikazali najsodobnejše stroje in opremo za gozdarstvo in lesarstvo, avtomatizirane strojne linije, posamezne stroje in orodja za proizvodnjo pohištva, plošč, furnirja in vezanega lesa, talnih oblog, embalaranje, materiale za sodobno proizvodnjo oken in vrat, za tesarstvo, brušenje in lepljenje lesa, energetiko za lesarstvo, informacijske sisteme, know-how (prenos znanja) ter prenose tehnologij v prakso. Največ razstavjalcev je bilo iz ZR Nemčije in Italije.

Ob težjem gospodarskem položaju je potrebno, da se lesarski strokovnjaki seznanjajo z novostmi v svetu, da se bodo znali med veliko izbiro strojev odločiti za najustreznejšo tehnologijo ter nabavljati z optimalnimi učinki. Obisk sejma je omogočil lesarjem, da proučijo zadnje tehnološke dosežke v razvoju lesarske tehnologije.

Vtise tako velikega sejma, kot je milanski, je težko na hitro strniti, bom pa poskušal nakazati nekaj značilnosti.

Na področju primarne predelave lesa ni nič revolucionarno novega, uveljavlja se predvsem modernizacija strojev z namenom povečanja zmogljivosti in izboljšanja kvalitete reza ter uvajanje

elektronske in računalniške tehnike, z namenom povečanja izkoristka in procesnega vodenja strojev. Kaže, da ima bodočnost rezkar za hlodovino, ki naj bi bil primarni stroj bodočnosti, ker proizvodnja polnojarmenikov upada, medtem ko proizvodnja tračnih žag še vedno raste. Ker ocenjujejo, da se je premer žagarske hlodovine v zadnjih dvajsetih letih bistveno zmanjšal, od 24 cm na 21 cm za srednjeevropski prostor, so se jasno pokazale potrebe po spremembi primarnih strojev.

Na področju drugih lesnih obdelovalnih strojev je bil narejen velik napredek pri strojih, ki so računalniško vodeni z numerično kontrolo (computer numerical control) — primer na sliki. To so zlasti razni rezkalni, vrtalni in brusilni stroji. Zlasti so pomembni izredno kratki časi za nastavljanje strojev in velika natančnost obdelave. Take stroje so zlasti pokazali italijanski, nemški in japonski proizvajalci, in sicer firme CMS, Bulleri, Reichenbacher, Shoda in druge. Italijanski proizvajalci strojev proizvedejo okrog 15% lesnoobdelovalnih strojev na svetu in s tem ustvarijo 26% svetovnega izvoza.

Izredno pestra je ponudba pri proizvajalcih brusilnih strojev. Ena od firm, s katero smo kontaktirali, je italijanska firma COSTA, ki izdeluje izredno kvalitetne brusilne stroje. Na njihovih brusilnih strojih so demonstrirali brušenje naših polizdelkov. Ugotovili smo, da je kvaliteta brušenja, tako za masivne dele, kot za furnirane plošče odlična, vendar so žal njihovi stroji izredno dragi, celo dražji od nekaterih nemških.

Proizvodnja lesnih strojev je začela uveljavljati, praktično na vseh področjih obdelave lesa, računalniško krmiljenje delovnega gibanja posameznih obdelovalnih enot in obdelovancev med izvajanjem tehnološkega procesa, avtomatsko razstavljanje obdelovalnih enot in sistemov pri kombiniranih strojih z ene na drugo delovno operacijo, skrajševanje pripravljalno-zaključnih časov, večjo fleksibilnost proizvodnje in optimizacijo ter krmiljenje in nadzor nad kontinuiranimi tehnološkimi procesi.

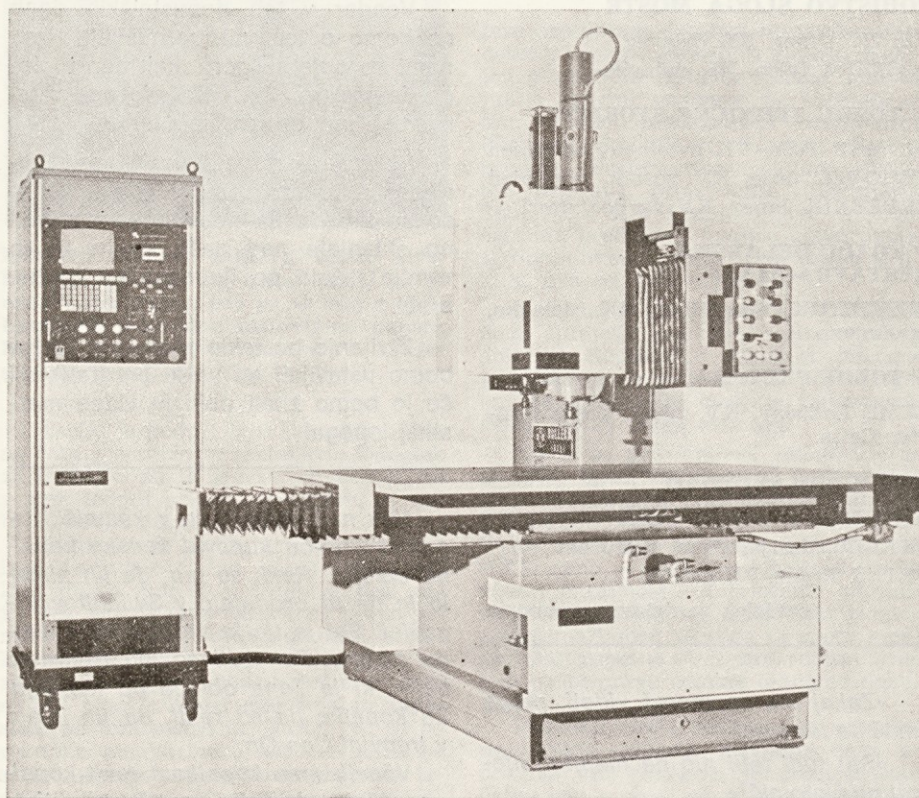
Pri firmi Weinig smo lahko videli hidropenjalne glave in Constant orodje, ki prvičkrat omogoča uporabo skobeljnih glav, pri katerih se po večkratni montaži obdrži vedno enak premer krožnice, kar omogoča občutno skrajšanje pripravljalnih časov pri rezkalnih strojih.

Na sejmu smo lahko videli delovne sodobnih pretočnih korpuznih stiskalnic in strojev za embalaranje v folijo pri firmi COMIL.

Na področju površinske obdelave nisimo videli večjih novosti, razen izboljšanih klasičnih metod sušenja lakov, robote za avtomatsko nanašanje lužila za ploskovno brizganje, kabine z avtomatskim brizganjem obdelovancev in avtomatskim transportom, medtem ko sodobnih sušilnikov za lak z UV žarki na milanskem sejmu ni bilo opaziti.

To je v telegrafskem stilu nekaj novosti, ki smo jih videli. Razvojne smeri nam bodo koristno napotilo pri razvoju naše tehnologije in izbiri optimalne opreme za naše pogoje.

Matjaž Drčar

Na sliki je primer sodobnega rezkalnega stroja, ki ga vodi računalnik s pomočjo numerične kontrole. Za rezkanje ni potrebno nobene šablone, ampak lahko izvajamo najahtevnejše oblike s pomočjo programa, ki je posnet na magnetni kaseti.

KITAJCI V STOLU

Sredi junija se je v Ljubljani mudila kitajska delegacija province Čilin (Jilin), ki jo je vodil pomočnik ministra za lahko industrijo Li Go-An.

Obisk kitajskih strokovnjakov in politikov je bil namenjen sklenitvi nekakšne pogodbe med Lesnino iz Ljubljane in kitajsko provinco Čilin o projektiranju modernejši (za kitajske razmere) tovarne lesenih proizvodov. Ker so Kitajci najbolj zainteresirani za izdelavo stolov, so v svoj obisk vključili tudi ogled naše tovarne, ki ima na tem področju že vsem znano tradicijo in kvaliteto.

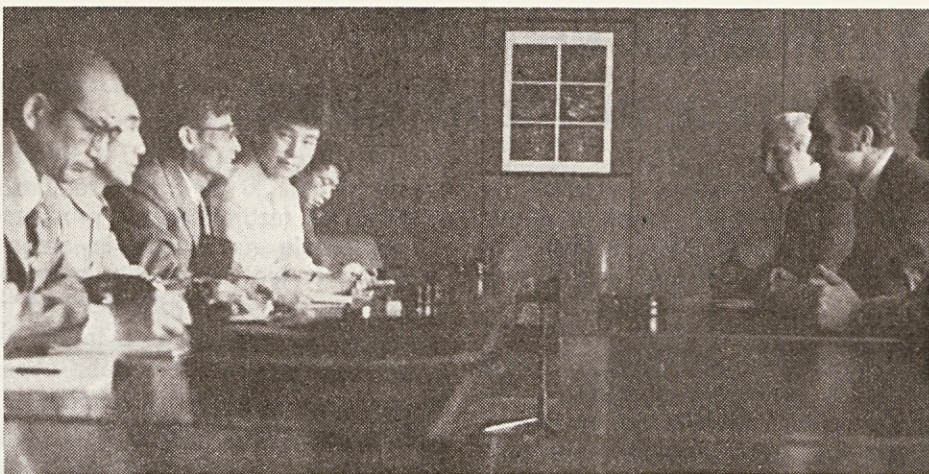
Razgovori, ki smo se jih poleg Kitajcev ter predstavnika Lesnine, od stolovcev udeležili: glavni direktor Vinko Gobec, Zvone Škrinjarič in Franc Stele, so bili tudi za nas izredno zanimivi.

Praden smo si ogledali proizvodne obrate, so nam zastavili največ vprašanj s področja organiziranosti delavcev, stanovanjske problematike itd. Oni pa so povedali, da šteje pokrajina Čilin 22 milijonov prebivalcev in premore okrog 110 tovarn lesno-predelovalne industrije (primarne in finalne). Ta provinca je sploh ena najmočnejših s tega področja na Kitajskem. Vendar pa kitajski leseni izdelki zaenkrat še niso dosegli svetovne kvalitete, zato še ne izvažajo veliko (nekaj v ZDA, na Japonsko in v jugovzhodno Azijo). V celi pokrajini je na primer le 8 tovarn, ki so sposobne doseči izvozno kvaliteto. Kot smo pozneje zvedeli, je njihova tehnološka pomanjkljivost ta, da še ne znajo, oziroma nimajo ustreznih orodij in strojev za finejšo obdelavo detajlov (na primer robov).

Prav zato so se odločili, da poiščejo pomoč, oziroma nasvet v tujini, v deželi, kjer je obdelava lesa že dolgoletna tradicija. Ob tem pa se moramo zavedati, da je taka naša gostoljubnost dvorezen meč, ki mu pač ni mogoče ubežati. Kitajci so eden izmed tistih narodov, ki znajo prisluhniti, kadar je treba, in potem to znanje (podatke) doma kvalitetno analizirati ter prenesti v svoje okolje, seveda ob istočasnem nakupu tehnoloških naprav. In najbrž ni več daleč čas, ko bodo prav oni najnevarnejši konkurent evropski pohištveni industriji na ameriškem trgu, kjer nas že zdaj skušajo izpodrinuti nekatere azijske države. Vendar pa nas tega ne sme biti strah, kajti to je nujnost časa in vsakdo se enkrat prebudi. Učenec lahko preraste učitelja le, če ta nič ne napreduje. Torej ne smemo trepetati, kdaj nas bodo drugi dosegli, pač pa moramo sami stopiti na višjo stopnico znanja.

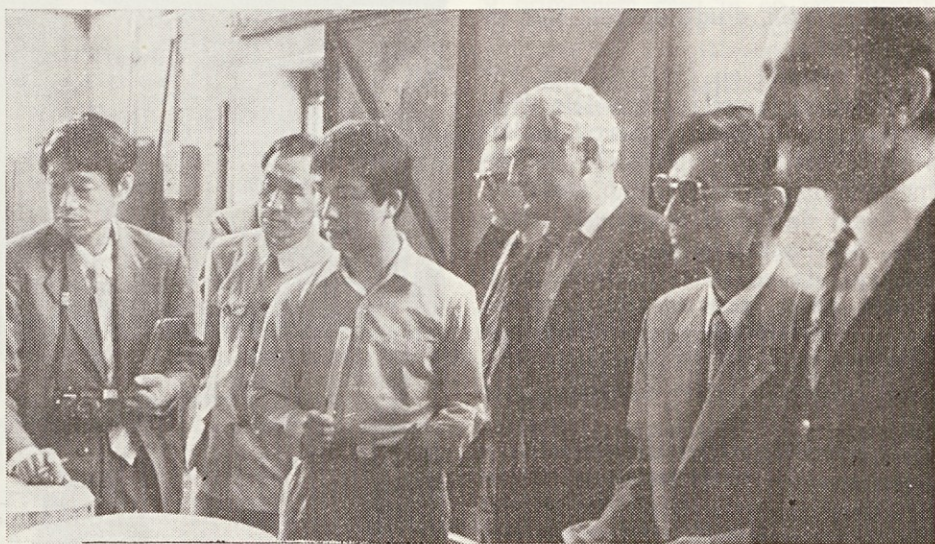
Naši gostje so si potem z zanimanjem ogledali vse obrate v TOZD 1 in zanje višek lesno-predelovalne industrije — TOZD 2.

Tekst in fotografije:
Franc Stele

Razgovori s kitajsko delegacijo province Čilin so potekali v konferenčni sobi upravne stavbe v Stolu

Vsako podrobnost v zvezi z življenjem, delom in organiziranostjo v naši tovarni so si naši gostje zapisali. Marsikateri podatek jim po analizi utegne koristiti pri postavitvi svoje tovarne

Zanimivo je bilo videti, kako pri luščenju hloda nastaja furnir. Naš, čeprav že star, luščilni stroj v PE 6 je bil za naše goste še vedno eden najbolj zanimivih lesno-obdelovalnih strojev

Že nasploh je najbolj zanimivo gledati, kako nastaja stol. Če pa je to po celem svetu znani Kraljev in Stolov Rex, je pozornost še večja. Tudi Kitajci kar niso mogli stran — pa ne le zaradi naše mlade sodelavke, ki je tokrat na krtačnem stroju brusila in čistila sedala in naslone rexov

Mladost in ljubezen sta nekaj skupnega. Starejšim se zdita neumni, pa jim je vendar žal zanju.

Kovinarska delavnica pol leta v novih prostorih

Hitro se navadimo na boljše in prav tako hitro tudi pozabimo na slabo. Tako je tudi s premestitvijo naših remontnih kovinarjev v nove prostore.

Vsem je znano, da so kovinski delavci prej svoje delo opravljali v zelo težkih in zastarelih prostorih v stari stavbi poleg furnirne in mizarne v tozdu 1. Ni bilo prostora ne za ljudi, ne za delovne mize, ne za stroje. Delavci so se pri delu neprestano drenjali, ovirana je bila storilnost, vsakodnevni problem je bila delovna varnost. Potrebni material za delo so imeli deponiran pod napuščem ob bližnji zgradbi, drugo drugod, kjer se je kaj dalo.

Še posebej so bili problemi, ker je ta delavnica vedno opravljala dela, ki spadajo v redno proizvodnjo kovinskih izdelkov. Ti polizdelki so nemogoče pogoje še dodatno oteževali.

Vsem delavcem v kovinski delavnici, prav posebno pa vodstvu, gre zasluga, da so remontna dela kljub vsemu dobro tekla in bila popravila v zelo kratkem času opravljena. Tudi ta primer je dokaz, da je mogoče marsikaj narediti v težkih delovnih pogojih.

S preselitvijo kovinske delavnice v nove prostore so se delavcem delovni pogoji zares izboljšali. Kot je znano, je sedanje mesto delavnice nekdanja tapetniška delavnica, katere delavci so se preselili v nanovo zgrajene oddelke ob tozdu 2.

Pred nekaj tedni smo obiskali naše kovinske delavce v njihovih novih prostorih. Spregovorili smo nekaj besed in vsi so zatrdili, da se na novem mestu dobro počutijo. Ni več razlogov za živčnost zaradi prenatrpanosti; marsikaj, kar je bilo treba prej napraviti na prostem, je sedaj mogoče pod streho.

Problemi kovinskih delavcev so sedaj bolj v drugem. Da jim vedno manjka strokovnjakov, ki bi bili vedno pripravljeni prijeti za vsako, pa čeprav še tako zahtevno, težko in umazano delo. Vendar se tudi tega problema že vseskozi dobro zavedajo. Nenehno skrbijo za nove delavce, saj imajo vsako leto v uku nove vajence. Vzgoja novih kovinskih kvalificiranih delavcev je lahko za zgled Stolovi lesni stroki.

Pa še nekaj nenehno pesti kovinske delavce: Preskrba z vsemi nado-

mestnimi deli, ki jih Stol zaradi raznolikosti in razdrobljenosti proizvodnje potrebuje na stotine in stotine vrst. Vendar tudi za to lahko rečemo, da je bilo doslej dovolj uspešno in hitro rešeno. Vedeti pa je treba, da je to vse prej, kot lahko. Dobri uspehi so plod zares pravočasnega in učinkovitega sodelovanja med vodji del v kovinski delavnici in našo navavno službo.

Tudi kovinskim delavcem gre za sluga, da je bilo marsikaj v redni proizvodnji pravočasno narejeno.

Veliko popravil so rešili povsem sami. Nešteto novih delov za stroje in razna orodja so sami napravili. Osnova za to je njihova zares dobra strokovnost in vsestranska iznajdljivost.

V novih prostorih jim želimo tudi v bodoče toliko uspehov!

Ciril Sivec

Močno poudarjanje sodelavčevih pomanjkljivosti dviguje govornikovo zavzetost!

PETINTRIDESET LET V STOLOVI STOLARNI

Ta setavek smo imeli pripravljen za majsko številko, ko je Zoretova Franca še delala in se ravno pripravljala na dopust in upokožitev. Zaradi nekega drugega sestavka smo ga morali preložiti. Na pomenu in zanimivosti ni v tem času prav nič izgubil.

S Francko Zoretovo se je bilo zares vredno pogovarjati. K temu pa sta največ pripomogli njeni delavki Marinka in Mara, pa morda še katera.

Naši bralci se bodo prav dobro spomnili, da smo pred leti v vsaki številki Glasila objavili pogovor s kakšnim našim delavcem. Njegovi sodelavci in tudi drugi so to prav radi brali in se je nekaterim potem, ko smo te sestavke prenehali objavljati, zdelo Glasilo, kot da mu nekaj manjka. Vendar, življenje teče naprej. V prihodnje se bomo še pogovorili s kom, ki bo to zares zaslužil.

Za Francko Zore, ki jo pozna vsak malo starejši Stolovec, se za kratek sprehod po njenem delu in življenju zares ni bilo težko odločiti. Začeli smo tam, kjer je kot petnajstletno dekle stalo pred odločitvijo, kam bo šla delat.

Francka je bila doma na Vrhpolju pri Kamniku in je iskala zaposlitev v bližnji okolici. V Kemični industriji v Kamniku, ki so ji tedaj še drugače pravili, so potrebovali mlade delavce. Gradili so nova skladišča. Francka je prišla za kramp in lopato in kopala temelje. Na rokah so hitro zardeli krvavi žulji, vendar je bilo potrebno stisniti zobe in delati naprej.

Njen oče je že pred vojno delal v Stolu. Pogovoril se je v tovarni in Francka je 25. avgusta 1947 prišla k nam. Določena je bila, da bo z delom pričela v ročni brusarni stolarne, tam, kjer je sedaj montaža stolarne. Tu je ostala eno leto. S sodelavkami je lužila stole, jih mazala s polituro, da ni brusilni papir po brušenju odnesel lužila in jih nato brusila. V prostoru so imele kotel, v katerem so kuhale lužilo, ki je bilo v zrnatem stanju.

Francka je imela kaj hitro roke prebrušene, na koncih prstov se je pokazala kri, vendar se ni dala. Ščasoma se je koža utrdila in delo je postalo znosno. V ročni brusarni je ostala leto dni.

Tedaj so imeli delavci »rešpekt« pred mojstri in drugimi nadrejenimi. Ko je prišel obratovodja, bi slišal miš, če bi stekla po delavnici. Celo nosečnice so delale, kolikor so najbolj mogle. Vsakdo je čutil spoštovanje do tovarne in si je tudi na vso moč prizadeval, da je čimveč naredil.

Naslednje Franckino delovno mesto je bila politirna stolarne, njena mojstrica pa je postala Stražarjeva Polonca. Francka se je kar hitro vzivila v novo okolje, delo pa je bilo podobno prejšnjemu.

Delavke so imele visoko normo, vendar so poleg tega še tekmovala. Primerjale so se s politirkami iz mizarne. Šlo jim je, kdo bo delovno obvezo boljše presegel, obenem pa je bilo potrebno skrbno paziti na kvaliteto.

Bili so časi, ko je udarniška zastavica romala po tovarni. Zelo težko je

bilo priti do nje, vendar se je dalo. S kolikšnim ponosom jo je delavec pogledoval na svojem delovnem mestu in kolikšno je bilo zavidanje sosedov.

V najvišjem prostoru stolarne, prav tam, kjer je sedanje Franckino delovno mesto, so podeljevali udarniško karto. Podelil jo je sindikalni predstavnik, karta pa je veljala en mesec. Proglasi- tev udarnikov je bil zelo slovesen trenutek.

Francka je politiranje zelo dobro obvladala, zato ji je mojstrica zaupala politiranje vzorcev. To delo je bilo zelo natančno, zanj si moral poprijeti z veliko volje. Pa ni bilo težko. Delale so s tako imenovano »puš« polituro. Stole so »zgloncale«, da jih je bilo veselje pogledati. Človek ne bi verjel, da so bili napravljeni na Duplici. Bili so zelo lep okras prenekaterega sejma.

Francka je bila šest let v politirni, potem pa je bila določena za delo v skladišču surovih polizdelkov za stole, ki jih je narekovala čedalje večja zahteva po kvaliteti in krajših izdelavnih časih.

Skladišče je bilo vseskozi tam, kjer je še danes, to je v najvišjem prostoru stolarne.

Polizdelke za stole transportirajo sem iz strojne stolarne potem, ko so strojno do kraja obdelani in dokončno obrušeni. V gornje nadstropje jih dvignejo z dvigalom, nakar jih delavke preberejo in tako ločijo po kvaliteti. Francka je vodja skupine sedmih delavk, ki opravljajo to sortiranje pred surovo montažo ali površinsko obdelavo (če se polizdelki pred luženjem in lakiranjem ne vgrajujejo v stole).

Pregledal sem velike zaloge najrazličnejših polizdelkov. Vmes so stale delavke in prebirale sedala, noge, pokončnike, vezi, opirala in drugo. Francka jih je pohvalila in rekla, da se dobro razumejo, seveda pa je potrebno imeti red in delovne navade.

V začetku je Francka te polizdelke tudi sama prebirala in pomagala pri štetju in transportu v prostoru. Delala pa je tudi pri dvigalu, pri katerem dela še danes, če je potreba. Dela ima vedno dovolj, treba je skočiti v strojni oddelek, v montažo, v površinski oddelek, včasih tudi v skladišče, pa še kam. V skladišču polizdelkov je nenehno »gibanje« materiala, potrebno je voditi točno številčno stanje in poskrbeti še za marsikaj.

S Francko sva se pogovorila še o nekaterih stvareh. Tudi o tem, kakšen je danes odnos strojnih delavcev do opravljenega dela. Rekla je, da starejši delavci dosti bolj gledajo na kvaliteto, še vedno jim za vse bolj gre kot mladim. Novi delavci bi se morali zavedati, da bi moral biti vsak stol prve kvalitete, ne samo tisti, ki so ga napravili izkušeni delavci.

Danes so tudi večji problemi z nabavo lesa. Les ni več take kvalitete,

kot je bil nekdanj. To se posebno pozna pri krivljenih polizdelkih.

Zoretova Francka je zadnja izmed »garniture« vodij skupin, ki je v tem času in pred kratkim odšla v pokoj. V zelo dobrem spominu ima Marjana Adamiča, ki je delo vedno vzel zares. Včasih je bil v delavnici hud; vedno so delavci vedeli, da mu gre za kvaliteto. Lansko leto je odšel v pokoj dotakratni vodja stolarne Franc Lužovec, ki je vsako delo poznal do zadnjega giba, proizvodnjo je znal organizirati, dobro pa je tudi vedel, kje bi morali proizvodnjo najprej posodabljati in prilagajati današnjemu času. Spoštoval je dobrega delavca, prav tako kot Boris Bavčar, ki je bil vodja montaže.

Današnji čas je zares nekoliko drugačen. Tudi v stolarni se zdi, da so se starejši vodilni delavci in tudi delavci ob strojih kar prehitro zamenjali. Novo vodstvo se trudi, da bi bilo vse v redu in bi dosegali dobre uspehe, vendar so za izdelavo kvalitetnih in lepih stolov, ki naj bodo poleg vsega še napravljeni v primernem času in ob postrojenjih in pripravah, ki jih moramo zamenjati, potrebne več kot dolgoletne izkušnje.

Tudi svoje mojstrice Pavle Čičigoj se je Francka rada spomnila. Rekla je, da je bila zelo stroga in natančna, drugače pa zelo v redu. S Pavlinim možem Tinetom, ki je bil obratovodja stolarne, se je Francka dobro razumela. Veliko časa so predelali skupaj.

Naša sogovornica je rekla, da ji ob odhodu v pokoj ni hudo, čeprav je največji del delovnih moči pustila v Stolu. Za doma si bo priskrbela delo. Obdelovala bo par krajev zemlje, v hladnejših dneh pa bo »štrikala«, kar je njeno veselje.

Delovni organizaciji želi, da bi tudi v bodoče dobro delala, saj je poznana po vsem svetu in vsi vedo, da so njeni izdelki kvalitetni.

Zadovoljna je, da je Stol danes tako velik in se je v času, ko je ona delala, toliko gradilo. Kljub temu tedaj in tudi danes, ko je gospodarski položaj zaostren, nismo nikoli dobivali 80-odstotnih osebnih dohodkov. Vidi se, da smo vedno dobro delali in imeli denar za vsakega delavca, čeprav nas je veliko.

Iz vsega pogovora s Francko se vidi, da ji Stol zelo veliko pomeni. Rada je hodila na delo. Še posebno rada se spomni nekdanjih časov, ko so si delavci radi zaupali, se nasmejali, in spravili v vedro razpoloženje tudi kakega čemerneža, potem pa prijeli za delo, da je bilo veselje.

Ciril Sivec

ČUDNO, VEČKRAT SEŽE DO NAS KAR RESNA INFORMACIJA, KI JI VELIKO LJUDI VERJAME, POTEM PA SE IZKAŽE, DA JE POVSEM IZMIŠLJENA.

* * *

Dobro smo prijatelju »fovš«, slabo mu privoščimo!

SREČANJE V »ETI«

Komisija za obveščanje in politično propagando pri Občinskem sindikalnem svetu v Kamniku je bila zopet pobudnik srečanja delavcev pri obveščanju v kamniških delovnih organizacijah. Tokratno srečanje je bilo v upravnih prostorih Živilske industrije Kamnik.

Delavci omenjene delovne organizacije ali ETE, kot ji skrajšano pravimo, so se na srečanje dobro pripravili. Preprosto, vendar temeljito so prikazali načine informiranja Etinih delavcev. Dobro se zavedajo, da je od dobrega informiranja v veliki meri odvisen proizvodni uspeh, samoupravna delovna pripravljenost, pa tudi samo počutje delavcev. Povedali so, da se delavci, ki so odgovorni za informiranje v delovni organizaciji, zavzemajo za tako prikazovanje delovnih zahtev, uspehov in tudi težav, kot v resnici so. Res je lažje in prijetneje informirati delavce o dobrem, vendar jim je ob potrebi potrebno pravilno prikazati težave, ki so danes prisotne v vsaki delovni organizaciji.

V pogovoru, ki je sledil, smo se uredniki in drugi delavci, ki se ukvarjamo z informiranjem, na kratko pomenili o prihodnjih nalogah na tem področju. Precej dela še ni narejenega in ga je v bodoče potrebno načrtneje in aktivneje opravljati. Gotovo pa je, da se stvari v zadnjih letih vendar urejajo, vendar so še vedno pomembna področja, ki jih ponekod še vedno obidemo.

Le ljudje, ki so zadolženi za informiranje, zahtevnih nalog ne morejo opraviti brez pomoči in sodelovanja najvišjih delavskih sredin. Spodbujanju na tem mestu velja poseben poudarek.

Poslovanje naših delovnih organizacij je v času stabilizacije gospodarstva, problemov, ki zadevajo naše notranje gospodarstvo in proizvodnjo in medsebojne odnose zunaj naše države, oteženo. Prav tako je tudi samoupravno delo in vse naše medsebojno povezovanje postavljeno v preizkus. Vendar to v smislu, da ponovno potrdimo, da nam še zdaleč ni vseeno, kako bomo delali in živeli.

Srečanje v Eti je odprlo polno novih vprašanj, na katera bomo morali skupaj in tudi posamezno odgovoriti.

Gostitelju tokratnega srečanja se za trud, ki so ga nam namenili, za odkrit prikaz njihovega dela, teženj po premagovanju vsakodnevnih problemov in zaupanju v urejevanje delovnih in drugih pogojev, zahvalimo.

Ciril Sivec

Nek naš delavec se je zelo težko učil vožnje z avtom. Ko je že šestič »padel« na praktični vožnji, je zaprosil: »Res ne bom nikoli dobro šofiral, vendar bi se s svojim fičkom le rad vozil. Vsaj od Tuhinja do Kamnika mi dajte izpit!«

* * *

»Če so eni vedno pijani, zakaj pa še jaz ne bi bil včasih!«

Stolovci, prijeten dopust!

Pred dopustom ponavadi pomislimo na dve zadevi: Kam bi šli ta kratki čas v letu, da bi od njega kaj imeli in kaj bi med tem časom napravili doma.

Čeprav je Jadran naš, je postal drag. Že vožnja do tja ni poceni, bivanje z vso družino ob morju pa je nasploh problem. Še sreča, da ima Stol svoje vikende, vile in počitniške prikolice, kjer bomo le veliko ceneje preživeli čas dopusta.

Nekateri se bodo med dopustom z vso močjo zagnali v domače delo. Da bi ure kar tako »trošili« v prazno, se jim bo zdelo škoda. Že res, da ima človek vedno dovolj dela, če ga le hoče videti, vendar je treba vedeti, da si je potrebno tudi za počitek vzeti čas. Tako bomo v prihodnje veliko lažje in bolje delali.

Življenje teče svojo pot, če si bomo znali privoščiti kak prost dan ali ne. Ta prostost, ki bo obenem duševni in telesni počitek, pa se nam bo večkrat obrestovala.

»LIKO« ORGANIZATOR V BALINANJU IN KEGLJANJU

Na Vrhnikih so se 22. 5. 1982 zbrali balinarji in kegljači Unilesea. Zopet so se srečali stari znanci, prijatelji krogel. Pomerili so se za najvišje naslove v balinanju, kjer se moške bori za punte. V kegljanju so nastopile tudi ženske ekipe, ki prav dosti ne zaostajajo za moškimi.

V balinanju je nastopilo 9 ekip. Borbe za punte in keglje so bile ostre in zagrizene. V balinanju so bili najboljši iz Krasopreme, nato sledijo Meblo, Javor, Lesnina, Iztok, Liko, Stol, Novoles in Marles. Naši niso ponovili lanskoletnega uspeha, ko so zasedli 4. mesto.

Bolje so se odrezali moški v kegljanju z 2. mestom. Odlično pa so kegljale naše kegljačice, ki so ponovile lanskoletni uspeh in zopet osvojile 1. mesto med 7. ekipami.

Rezultati kegljanja ženske: 1. Stol, 2. Lesnina, 3. Marles, 4. Novoles, 5. Javor, 6. Meblo, 7. Liko.

Kegljanje moški: 1. Meblo, 2. Stol, 3. Lesnina, 4. Liko, 5. Javor, 6. Marles, 7. Novoles, 8. Hoja, 9. Iztok, 10. Marles.

Med posamezniki so vidne rezultate dosegli: 1. mesto Graoran Draga — 222 kegljev, med moškimi Semprimožnik Miro — 235 kegljev in s tem 1. mesto.

Kljub temu, da niso ponovili velikega meta, smo z njihovimi rezultati lahko zadovoljni, saj so se srčno borili in dostojno zastopali naše barve.

KOLESARJI NA PLAN

Zadnji dve leti se je močno razširilo tudi kolesarstvo med rekreativci. Vedno več jih srečujemo na cesti. V kolesarstvu poznamo štiri tekmovalne discipline: cestne dirke, tekmovanje na dirkališču, umetnostno kolesarjenje in ciklobal.

Čeprav nimamo urejenih cestišč za kolesarje, se po naših cestah vozi vedno več tistih, ki za trim izberejo kolesarjenje. Priljubljeni so izleti na kolesih družin ali drugih organiziranih skupin.

Ko že spoznavamo to disciplino, je dobro, če spoznamo tudi kolo in opremo, ki je potrebujemo za ta šport. Kolo ima naslednje dele: okvir, krmilo, sedež, nosilec sedeža, 2 tabolarja, zadnjo in prednjo os, prestave, vilice, pedala, verigo, ročico s prestavo, zavorni mehanizem in dodatno opremo, tlačilko in rezervni tabolar.

Kot za vsako panogo, moramo tudi za to imeti posebno opremo. Naj jo naštejemo: majica z dolgimi rokavi, ki mora segati preko križa in mora vpijati znoj. Hlačke — kratke z daljšimi hlačnicami, po možnosti podložene z žepi. Nogavice naj bodo bombažne in obutev kolesarski čevlji ali copati. Seveda pa naj bo oprema primerna letnemu času. Tako

imamo v hladnejših dneh majico z dolgimi rokavi in ozke dolge hlače, da jih ne zgrabi veriga.

Tako kot za vse športe, velja tudi za kolesarjenje pomembno pravilo, da kolesarji ne smejo pretiravati in precenjevati svojih zmogljivosti.

Dobro je, če greste, preden se odločite za kolesarjenje, na pregled k zdravniku in se z njim posvetujete o svojih namelih.

Če ste dobili pozitivno mnenje zdravnika in ste popolni začetnik, je dobro, da se posvetujete tudi s strokovnjakom, ki vam bo dal napotke o načinu rekreiranja.

Če se boste predhodno telesno dobro pripravili, vam bodo izleti lepo doživljene. Zato izbirajte za svoje izlete z jekle-

nim konjičkom manj prometne ceste, ki vodijo skozi gozd, da se naužijete svežega in čistega zraka.

Na izletih, ki naj bodo vedno daljši, boste spoznali našo ožjo domovino pod drugim zornim kotom. Videli boste marsikaj, kar iz avta ne opazite. Pa srečno!

II. ŠPORTNE IGRE UNILESA V DUTOVLJAH

Tokrat sta dve manjši DO v sozdu organizirali II. športne igre Unilesea v Dutovljah, in sicer Iztok — Miren in Krasoprema.

Tekmovanje je potekalo v Dutovljah in okolici. Organizator je izdal zelo ličen bilten, v katerem so dobili informacije za šahiste, strelce in namizni tenis.

Tokrat nismo poslali kompletne ekipe na tekmovanje, ker so izostale ženske v namiznem tenisu. Nenavadno, da taka DO kot je naša, ki ima okoli 47% zaposlenih žensk, ni našla tih, ki bi zastopale naše barve na tem tekmovalju,

Nadaljevanje na 22. str.

Naši balinarji na II. letnih igrah Unilesea na Vrhnikih

HALO — 420

VAŠ ZAKAJ — NAŠ ZATO

Na zadnji seji uredniškega odbora je med drugim stekla tudi beseda o tem, kako še bolj popestriti naše »Glasilo« z aktualnimi utrinki iz našega vsakdana. Pismeni pozivi, da naj se bralci še bolj oglašajo s svojimi prispevki, niso bili najbolj uspešni, zato smo se odločili, da pričnemo z novo rubriko HALO — 420.

Pri našem vsakodnevnem delu v tovarni se srečujemo z različnimi vprašanji, na katere bi želeli odgovore, pa včasih ne najdemo prave poti, kako priti do odgovora. Večkrat pridemo tudi do informacij, ki so nam včasih nerazumljive, nepopolne ali celo zlonamerne. Želeli pa bi, da dobimo bolj popoln odgovor. Zato bo naša rubrika — HALO 420 — kot nalašč za takšne stiske. Če vas karkoli zanima iz našega vsakodnevne dela, področja samoupravljanja, itd., boste lahko vsak torek od 8. do 9. ure zavrtili št. 420 in sporočili vaše vprašanje, mi pa vam obljublamo, da bomo vsa ta vprašanja posredovali ustreznim službam oziroma posameznikom, ki bodo pripravili odgovore. Željeno je, da posredujete tudi vaše predloge, o čem naj še pišemo v našem »Glasilu«.

Morda nam bo kdo očital, da lahko delavci dobijo odgovore na različna vprašanja na zborih delavcev, na različnih sestankih samoupravnih organov in tudi ustno, če to želijo. Seveda, to popolnoma drži in v uredništvu poznamo te že ustaljene oblike obveščanja. Naša rubrika je zgolj dodaten vir v tem procesu obveščanja.

K sodelovanju so vabljeni tudi naši upokojenci.

Kot je že zapisano, bomo ta vprašanja in predloge sprejemali vsak torek od 8. do 9. ure.

Za konec lahko zapišemo, da bo ta rubrika zaživela le ob vašem sodelovanju. Toliko za danes in HALO 420.

Franc Pestotnik

VESTE, KAKO JE Z NAŠIM ŠAHOM?

Pol leta je že za nami in odbor šahovske sekcije je ocenil naše delo. Ugotovitve niso ravno najboljše, saj začrtane cilje nismo v celoti izpolnili. Ta kritična ocena pa ne pomeni, da dosegamo šahisti slabe rezultate. Posamezniki naše sekcije so še vedno najboljši ali pa vsaj med najboljšimi v okviru občine in na bližnjih tekmovanjih, npr. Karnar je bil letos najboljši na tekmovanju ob občinskem prazniku, pred Vavpetičem, Osolinom in Kohekom. Tudi ekipa nas solidno zastopa, vendar smo pri množični sezoni in pri udeležbi na treningih in tekmovanjih močno nazadovali. Vzroke moramo iskati predvsem v izgubljeni zimski sezoni, ko je mrtvilo trajalo predolgo časa. Letos zelo težko sestavljamo ekipo z najboljšo postavo. To pa pomeni, da mora tekmovalac veliko več vaditi kot doslej, da bi dosegel rezultate, katere od njega pričakujemo. Letos smo se udeležili štirih večjih tekmovanj, ki nam kažejo primerjavo moči naše ekipe z drugimi v Sloveniji. Prav tako tekmovanje je bilo 28. slovensko prvenstvo mest in krajev v Kranju. Nastopilo je 48 ekip, ki so bile razporejene v 5 skupin. Iz vsake take skupine se potem po dve uvrstita naprej. Mi smo tu z dvema porazoma in sedmimi zmagami zasedli 4. mesto in smo se tako borili za mesta med 11. in 20.

Srečali smo se z ekipami, ki večinoma igrajo v slovenski ligi in smo bili s tremi porazi, štirimi zmagami in enim neodločenim rezultatom na 16. mestu.

Drugo večje tekmovanje je bilo tekmovanje pod imenom Festival mladosti, ki traja že 25 let zapored in je verjetno po številu nastopajočih ekip eno največjih na svetu. Tako se je letos tega tekmovanja udeležilo 474 ekip iz Avstrije, Madžarske, Italije, Francije, ZR Nem-

čije, Luksemburga, Belgije, Nizozemske, Švedske in seveda ekipe iz vseh naših republik in pokrajin. Prvič pa so nastopile tudi ekipe naših delavcev, ki so na začasnem delu v tujini.

Vse ekipe se potem porazdelijo po moči v posamezne skupine. Mi smo zaradi lanskoletnega prvega mesta v VII. skupini bili skupino višje. Tudi tu smo se odlično držali, saj smo izgubili samo z Industrijo stekla iz Pančeva in igrali neodločeno z Iskro iz Kranja.

Premagali smo moštva Rudnik mrog uglja iz Zenice, ŠK Jugobanke iz Titove Mitrovice in AŠK Sazburg iz Avstrije ter zasedli drugo mesto. Tekmovanje je bilo že 3. leto brez tovariša Tita, velikega prijatelja šaha, ki je za to tekmovanje poklonil tudi velik srebrni pokal. Da pa njegove misli o bratstvu, enakosti in miru ne bodo šle v pozabo, priča tudi udeležba ekip od vsepovsod, saj v vse večjem številu prihajajo na to tekmovanje.

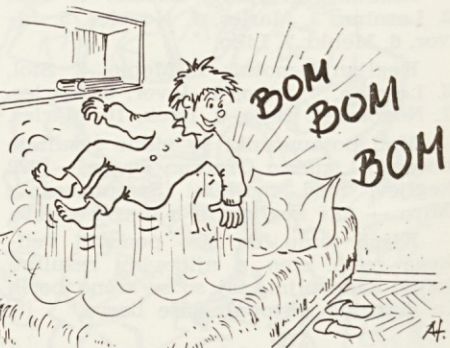
Udeležili pa smo se še 34. slovenskega sindikalnega tekmovanja, ki je bilo letos na Bledu. Takrat so bile ekipe zelo izenačene. Razlika med tretjeuvrščeno in recimo 30. uvrščeno ekipo je bila le 5 točk. Na prvenstvu je nastopilo 49 ekip iz vseh koncev Slovenije. Zmagala je ekipa Ljubljanske banke z 32 točkami pred Fronto iz Ljubljane s 30,5 točke in Papirnice iz Količevega s 26,5 točke. Ekipa Stola je zasedla 17.—18. mesto z 22,5 točke. Našo ekipo so na teh tekmovanjih zastopali Marjan Karnar, Boris Bavčar, Tone Trebušak, Slavko Bergant in Zdravko Suhadolc.

Na zadnjem tekmovanju, na II. športnih igrah sozda Uniles v Dutovljah je ekipa, za katero sta nastopali še Tatjana Banič in Eva Baš, premočno osvojila prvo mesto, saj so razen neodločenega rezultata v prvem kolu z Javorjem, premagali vse druge ekipe. Ekipa je od 24 možnih točk osvojila kar 20,5 točke, kar je 86 % uspeh.

Tone Trebušak

ZA TISTO, KAR NI NAŠA OSEBNA LAST, SE ŠE VEDNO MALO MENIMO. PRAV TAKO JE TUDI Z NAŠIMI POČITNIŠKIMI DOMOVI, ZA KATERE VEMO, DA BOMO V NJIH PREŽIVELI TEDEN DNI ALI KAK DAN VEČ, POTEM PA BO PRIŠEL NEKDO DRUG, ČE PRAV JE TO NAŠ SODELAVEC.

PRAV TAKO NAM JE TUDI MALO MAR OKOLICA TEH DOMOV. ČE NI BILO ZA PRIMEREN IZGLED TISTEMU PRED NAMI, BO MORDA TISTEMU ZA NAMI. SICER PA, SAJ JE VSEENO!

Nadaljevanje z 21. str.

ne glede na rezultate. Zavedati bi se morali, da niso pomembni rezultati, ampak sodelovanje. Poleg tega, da se na takih tekmovanjih tekmuje za čim boljši rezultat, to ne sme biti glavni cilj. Združeni v sozdu Uniles lahko take prilžnosti izkoristimo tudi za sodelovanje na ostalih področjih, ki nas združujejo.

Rezultati streljanja ekipno moški: 1. Stol 850 krogov, 2. Krasoprema 819 krogov, 3. Meblo 805 krogov, 4. Marles 795 krogov, 5. Iztok 773 krogov.

Posamezno: 1. Baranja Karlo, Javor, 177 krogov, 2. Bertoneclj Peter, Stol, 174 krogov, 3. Bajde Marjan, Stol, 173 krogov, 4. Orel Slavko, Krasoprema, 172 krogov, 5. Kerec Vili, Stol, 172 krogov.

Streljanje ekipno ženske: 1. Javor 485 krogov, 2. Marles 473 krogov, 3. Meblo 455 krogov, 4. Krasoprema 401 krog, 5. Stol 362 krogov.

Posamezno: 1. Banovič Marjana, Javor, 170 krogov, 2. Batagelj Lovra, Meblo, 163 krogov, 3. Tupolovec Anica, Marles, 163 krogov, 4. Požar Majda, Javor, 158 krogov, 5. Fras Marica, Javor, 157 krogov.

V namiznem tenisu je bilo 7 moških in 5 ženskih ekip, katere so tekmovali v dvorani TVD Partizana v Sežani.

Vrstni red: 1. Meblo, 2. Lesnina, 3. Javor, 4. Stol, 5. Liko, 6. Krasoprema, 7. Marles.

Kot sem že omenil, v tej disciplini nismo imeli zastopstva med ženskami.

Šahisti so tekmovali v osnovni šoli v Dutovljah. Nastopilo je 8 ekip. Ekipe so bile mešane, in sicer 2 moška in 1 ženska. Tu je šlo najlažje, saj so naši brez večjih težav ponovno osvojili 1. mesto.

Vrstni red: 1. Stol 20,5 točke, 2. Javor 17,5 točke, 3. Marles 16 točk, 4. Meblo 16 točk, 5. Novoles 6 točk, 6. Liko 4,5 točke, 7. Krasoprema 3,5 točke.

Naši so tudi tokrat, na II. letnih igrah Unilesa, zabeležili dobre rezultate. Pokazalo pa se je, da premalo delamo pri organizaciji rekreacije, da bi privabili tudi ženske. Zato bo potrebno tudi za te narediti malo več in jih pridobiti, da se bodo tudi vključile v rekreacijo še v večjem številu.

Ostala je še ena skupina letnih iger, in sicer odbojka in mali nogomet, ki bo na sporedu v septembru.

Jože Zupin

Strokovna ekskurzija je ponavadi povezana z ogledom kulturnih zanimivosti obiskanih krajev. Človek ne more živeti samo od števil in tehničnih zadev, temveč nujno potrebuje tudi druga duševna zadoščenja. Nekaj tega, kar so naši Stolovci videli na poti po severni Italiji, je Franc Stele pripravil za naše bralce!

V DEŽELI SONCA IN VINA

Po večurni vožnji skozi polja vinogradov in mimo velikih industrijskih obratov nas je za večerom pot pripeljala v sicer nekam tiho, vendar prijazno naselje ob jezeru Lago d'Iseo. Barke so se umaknile v pristan, kajti sonce je že lezlo za hribovja.

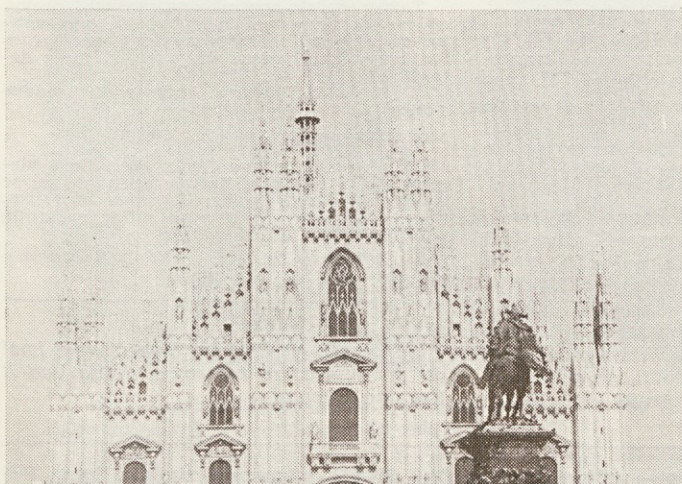
In prav tu pod orjaško katedralo, sredi večno hiteče množice so otroci in ptice našli svoj prostor pod soncem. Pozno popoldne na Piazza Duomo.

Italija je bogata po umetnostnih spomenikih svoje visoko razvite kulture v preteklosti. Malo naselje ob jezeru, nedaleč od švicarske meje, je lahko turistično še zelo zanimivo. Avtomobili so se pravkar spustili z visokih alpskih prelazov.

Kdo ne pozna milanske Scale — znamenite operne hiše, ki je bila zgrajena že leta 1778. Vsakemu opernemu umetniku je v čast, da zapoje svojo arijo v tem teatru. Turisti si lahko ogledajo tudi muzej, kjer so shranjene razne partiture znamenitih skladateljev.

Milano je »meka« za umetnostne zgodovinarje in arheologe. Eden največjih in najbogatejših spomenikov je gotovo veličastna katedrala Duomo.

Vsak korak te spominja na davnino, na ljudi z velikanskim znanjem o umetnosti. Verona — maja 1982.

PREIZKUS TEORETIČNEGA IN PRAKTIČNEGA ZNANJA KOVINARJEV

Na pobudo Občinskega sindikalnega sveta iz Kamnika je bilo v aprilu organizirano občinsko tekmovanje kovinar-skih delavcev naše občine. Tekmovanje je bilo izvedeno v naših delovnih organizacijah in razdeljeno na poklice.

Iz Stola sta tekmovala varilec Ivan Blazinčič in kovač Jože Letnar. Ocenjevanje je bilo razdeljeno na teoretični del in na prakso, skupni uspeh pa je bil šestet.

Jože Letnar je med tekmovalci dosegel drugo mesto in bil tako med sedmimi tekmovalci na dokaj visokem mestu. Teoretični del je opravil v kamniškem Titanu, praktični pa v Kemični industriji Kamnik.

Ivan Blazinčič je preizkusil svoje varilsko znanje. Opravil ga je v Stolu, v oddelku kovinskih ogrodij, poleg svojega delovnega mesta. Kot ostalih šest varilcev, je tudi on varil podesedežno ploščo za naš pisarniški vrtljak. Bil je najboljši — dosegel je prvo mesto.

Dvanajstega junija je bilo v Krškem republiško tekmovanje kovinarjev. Udeležili so se ga najboljši kovinarji z občinskih tekmovanj, s tem tudi naša sodelavca. Poleg varilcev in kovačev so se preizkusili še strugarji, brusilci, rezkalci, orodjarji, ključavničarji, livarji in avtomehaniki.

Naš kovač Jože Letnar je bil na tem tekmovanju peti, manj sreče pa je imel prvouvrščeni varilec v kamniški občini, Ivan Blazinčič. Morda je bila nekaj kriva organizacija tekmovanja, ob kateri Ivanu ni bilo povsem jasno, kako bo tekmoval, nekaj pa tudi posebni način varjenja, ki ga sicer Ivan med svojim delom ne opravlja.

Ko sva se prve dni julija z Ivanom pogovarjala o republiškem tekmovanju kovinarjev, je rekel, da je to tekmovanje koristno in spodbudno za tekmovalce in tudi druge delavce kovinske stroke, vendar se je treba zanj dobro pripraviti.

Prav dobra priprava pa je ena izmed glavnih sestavnih delov tega in tudi drugih tekmovanj. Na ta način se delavci v poklicu nadalje izobražujejo, spoznavajo načine dela svojih tovarišev iz drugih delovnih organizacij, poglobljajo znanje o delovni varnosti in ne nazadnje, krepijo delavske in prijateljske odnose v ožjih in širših sredinah.

C. S.

»Ribič, po koliko pa sedaj tukaj na Rrku prodajate ribe?«

»Po kolikor se da. Po petindvajset juriev za kilo, pa tudi po petintrideset. Kolikor moreš koga okoli prinesiti!«

NAŠA GASILSKA ENOTA OB VAJI CIVILNE ZAŠČITE

V civilno zaščito je vključena tudi gasilska enota. Kot vsako leto je bil tudi letos tekmovalni preizkus znanja te gasilske enote.

Tekmovanje je bilo 19. 6. 1982 pred Interierom na Duplici. Vreme je bilo deževno, kar je tekmovanje otežkočalo.

Gasilska enota CZ je premalo številna in ostarela. Ob ustanovitvi CZ je bila številnejša in je bilo lažje izbrati ekipo za tekmovanje.

Tekmovalna ekipa šteje 10 članov in rezervo. Iz sedanje ekipe je težko sestaviti ekipo, ki bi dosegla dobre rezultate. Tekmovanje je vsebovalo dve disciplini: tridelni napad s tremi napadalnimi skupinami in raznoterost.

Tekmovanje se je začelo v soboto, 19. 6. 1982 ob 8.00 uri. Prvi je bil na vrsti tisti, ki se je prvi prijavil komisiji. Naša ekipa je tekmovala prva. Ker je premalo vadila, je bil uspeh tudi slabši. Najprej je delala tridelni napad, to je polaganje sesalnega voda do motorke, nato polaganje B voda od motorke do trojaka in nato od trojaka do ročnika v tri napadalne skupine. Napravljene so bile razne napake.

Izvedba raznoterost je vsebovala hitro oblačenje gasilske obleke, navezavo orodja na vrv, polaganje cevi, zadevanje tarče z vodo iz brenčate, zavezavo zank in sklapanje cevi s trojakom.

Kot je videti iz vsebine, delo ni bilo lahko za tako staro ekipo, ki je že slabega zdravja.

Rezultati tekmovanja bodo objavljene in v Kamniškem občanu.

Tone Špenko

PREVERJANJE ZNANJA EKIP PRVE POMOČI CIVILNE ZAŠČITE

V okviru usposabljanja ekip za prvo pomoč v sestavu civilne zaščite je — razen tečajev, vaj, večjih akcij, kot je bila NNNP — tudi vsakoletno preverjanje usposobljenosti in znanja. Do sedaj je bilo preverjanje za ekipe iz delovnih organizacij običajno organizirano v eni izmed kamniških delovnih organizacij. Tudi Stol je pred leti že organiziral preverjanje oziroma tekmovanje. Letošnje preverjanje je bilo na večjih krajih, tako da je preverjanje potekalo hitreje kot sicer, ker je bilo manj ekip na enem mestu. Stolove ekipe so se udeležile preverjanja v Alpremu na Bakovniku.

Bralcem najbrž ni znano, da mora vsak član ekipe prve pomoči obvladati široko območje možnih poškodb, ki bi nastale ob morebitnih naravnih katastrofah, potresu, požaru, v vojni in drugih nepredvidenih pojavih, ki nas prav lahko doletijo. Da bi član ekipe prve pomoči to znanje pridobil, je potrebno, da obiskuje tečaj, ki traja več 10 ur.

Pridobljeno znanje je seveda treba obnavljati in ga dopolnjevati, posebej še ob konkretnem udejstvovanju pri vajah, kjer so poškodovanci s predvidenimi poškodbami. Čimprej jih je treba oskrbeti in prepeljati na mesto, kjer jim bo nudena nadaljnja zdravniška pomoč. To znanje ni lahko držati v »kondiciji«.

Eden od stimulansov za resne priprave in ponovitev že pridobljenega znanja je prav gotovo vsakoletno preverjanje. Člani naših ekip so več dni ponavljali in obnavljali »poškodbe« in pod strokovnim vodstvom tovarišice Robičeve pridobivali znanja in praktično usposobljenost. Za njeno dolgoletno angažiranje na tem področju ji gre vsa pohvala. »Ranjeni manekeni« se ob prvi pomoči »kaj hitro opomorejo«, ob tem pa »pade« kljub resnosti ob celotni dejavnosti tudi marsikatera smešna.

Sam »nastop« na preverjanju je za mnoge dostikrat zelo naporen in zahteva tako dosti živcev kot znanja. Vsem udeležencem pohvala in zahvala za sodelovanje.

Srečo Smole

PRISPEVKI UČENCEV DUPLIŠKE OSNOVNE ŠOLE

OBISKALI SMO TOVARNO STOL

Pri pouku nam je tovarišica povedala, da si bomo šli ogledat tovarno Stol. Naslednji dan smo res odšli.

Ko smo prišli pred tovarno, nam je tovariš inženir povedal, kaj vse delajo. Odšli smo po dvorišču v tovarno. Tam smo videli veliko strojev. Videli smo tudi kurjača, ki smo ga lahko gledali le od daleč.

Prišli smo v oddelek, kjer iz hlodov izdelujejo furnir. Tega so potem dali v stroj, ki ga je stiskal. Vsi smo lahko vzeli nekaj furnirja, da smo si ga doma bolje ogledali. Šli smo dalje po tovarni in videli, kako izdelujejo dele za pohoštvo. V naslednjem oddelku smo si ogledali končne izdelke. Po končnem ogledu tovarne Stol smo se skupaj s tovarišico zahvalili tovarišu, ki nam je vse to pokazal.

Helena Jančar 3. a

DELO

V davni preteklosti so graščakji izkoriščali kmečke ljudi. Za naporno delo pa so jim dali zelo slabo plačilo. Danes imamo tovarne, v katerih so zaposleni naši starši. Pri napornem delu pa jim pomagajo sodobni stroji. In ko se vrnejo domov, jih zopet čaka delo.

Tudi mi otroci delamo. Hodimo v šolo in se marljivo učimo. Doma pa pomagamo starešem po svojih močeh.

Tako nas delo spremlja na vsakem koraku. od ranega jutra, pa do večera, od ponedeljka do ponedeljka Delo moramo spoštovati. Saj pravi star ljudski pregovor, da brez dela ni jela.

Tanja, Barbara, Andreja, Aleksandra

MOJA SESTRICA

Moji sestrici je ime Špela. Stara je 5 mesecev. Je zelo ljubka. Ko mamice ni doma, se igra. Zelo rada se igra. Je zelo nagajiva. Veliko se smeje. Ze dvakrat mi je prevrnila rožo. Špelo imam zelo rada.

Vanja Štupar 4. a

»Drugače ni bil tako slab človek, imel pa je napako, za katero je dobro vedel: Resnice ni maral.«

Izdala v 2100 izvodih Industrija pohoštva Stol Kamnik. Glasilo ureja in glavni urednik Ciril SIVEC, odgovorni urednik Franc PE-STOTNIK in člani uredniškega odbora: Edo DRŽANIČ, Andrej PERČIČ, Vinko JAGODIČ, Tone ANŽIN, Danica KOČAR, Tone ŠIMENC in Sonja ZORN. Lektor: Ivan SIVEC. List izhaja vsak mesec in ga prejema delavci Stola brezplačno. Natisnila TISKARNA LJUBLJANA v Ljubljani. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72.